

SLOVENSKEGA NARODA.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo plačena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno 240—
3 mesečno 120—
1 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se na vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Pošt. ina plačana v gotovini.

Zahvala.

Ob priliki svoje sedemdesetletnice sem dobil čestitke z vseh strani naše ožje in širše domovine, kakor tudi iz inozemstva. Čestitala so mi oblasti in korporacije, prejel sem nebroj pisem in nebroj brzojav, ne samo od prijateljev in znancev, marveč tudi od gospodov in dam, ki jih osebno niti ne poznam.

Ker mi je docela nemogoče, da bi se mogel vsakemu posumniku posebej zahvaliti, izrekam tem potom vsem, ki so se moje sedemdesetletnice tako ljubeznjivo spominjali, izražujoč mi svoje simpatije in ljubezen, svojo iskreno in presrečno zahvalo.

Ljubljana, dne 3. septembra 1921.

Dr. Ivan Tavčar.

Dr. Viktor Murnik:

O namenu in pomenu Ljubljanskega velikega semnja.

Vaši želji, gospod urednik, da naj pišem o namenu in pomenu Ljubljanskega velikega semnja, ustrezam rad, četudi je nevarnost velika, da kaj ponovim, kar se je že pisalo in nič manjša nevarnost, da v naglici prezrem kaj pomembnega: izcrpnosti ne smete pričakovati.

Splošen namen je v bistvu vsem velikim semnjam isti.

Vitalen interes pred vsem veleindustrije je, da se ji v kar največji meri posveča krog odjemalcev. Ob tem poglavito visi možnost čim večjega specializiranja, zmanjšanje produkcijskih stroškov, znižanje same izdelkom, zmoglost konkurence s tujimi industrijami. Povečati krog odjemalcev industriji, pa tudi obrtu in trgovini, je splošen namen velikim semnjam, ki so se za to izkazali kot izborna sredstva, četudi morejo posamezni semnji glede na posebne razmere imeti svoje posebne namene. Ako se med velikimi semnji, danes tako mnogobrojnimi — saj so samo ta mesec vršile veliki semnji v Pragi, na Dunaju, v Gradcu, v Lipskem, Lvovu, Bukarešti, Neaplu, Utrehtu, Kristianiji, Barceloni in morda še kje — ozremo samo na dva najznamenitejša, to sta v Lip-

skem in v Londonu, ima veliki semeni v Lipskem, ki se vrši že osem sto let, jako izrazito namen, pospeševati nemški eksport; semeni v Londonu pa se je ustanovil l. 1915 s posebnim namenom, vzpodbuditi angleško industrijo, da proizvaža take predmete, ki so se doslej dobivali iz Nemčije, torej: kar se tiče angleškega domačega trga, prepričati ali vsaj zmanjšati nemški import v Anglijo, pozneje pa seve omogočiti konkurenco angleške industrije z nemško industrijo glede teh predmetov tudi na inozemskem trgu, zatorej naposled tudi pospeševati eksport. V splošnem pa je obema semnjam namen isti: razširiti ali šele pridobiti industriji krog odjemalcev, pa naj se že ta krog pridobi ali razširi v lastni deželi ali pa v inozemstvu. Namen je to, ki je istovesten s končnim namenom vsake prave notranje in vnanje trgovinske politike. Radi tega tudi ogromna podpora, ki ga dobiva semeni v Lipskem od države (deset milijonov mark); semeni v Londonu prireja celo država sama.

Ta splošen, pravzaprav samoposredni umeven namen ima seve tudi Ljubljanski veliki semeni.

Sloveniji poljedelstvo ne zadošča in glede važnih živil je navezana na uvoz iz drugih delov države. Ta pasivna pa more plačati le iz dohodkov, ki jih dobi iz industrije, trgovine in obrta. Slovenija je primorana, baviti se z njimi, celo marsikateri naš poljedelec sam je tudi nekaj obrtnika ali trgovca. Razvoj industrije, trgovine in obrta je življenjski pogoj za Slovenijo in bo to tem bolj, čim bolj se pomnoži njeno prebivalstvo. Za razvoj industrije, obrta in trgovine v Sloveniji zopet pa je nujni pogoj razširjenje kroga odjemalcev.

Naravno je, da proizvajalec išče odjemalcev za svoje blago najprej v svoji bližini in daljnji okolici, v svoji deželi. Ekonomično potrebno je zlasti za Slovenijo, da naš konsument kupuje domače blago, da se tako k pasivu za hrano pridruži samo oni izdatek izven dežele, ki je neogibno potreben za uvoz industrialnega blaga od drugod, torej za potrebno blago, ki se pri nas ne izdeluje ali pa njegova kvaliteta nikakor ne zadovoljuje vse, naj tako rečem, potrebne potrebe. Slovenija mora potem takem težiti za tem, da svoje industrijske in obrtne izdelke pred vsem proda v sebi sami in v svoji državi, četudi je za gotove industrije celo ves trg v državi premajhen za vzdrževanje konkurenčne zmoglosti z inozemskim blagom, na primer za železninsko veleindustrijo, ali pa če je surovine toliko v deželi, da je izvoz polovnih in celih izdelkov iz nje absolutno potreben, na primer pri lesu. Toda niti glede Slovenije, kaj se le glede drugih delov države ne moremo trditi, da se ne uvažva v večji ali manjši meri iz inozemstva blago, ki se v zadostni kvaliteti izdeluje v Sloveniji in bi bila torej ekonomična zahteva, da se kupi tu. Včasih so vzrok nezadovoljive cene, ki jih ni vedno kriva industrija, ampak napačna trgovinska in zlasti prometnotarifna politika. Tako na primer les v vzhodne dele države iz sosednih držav vozi ceneje nego iz Slovenije. Dostikrat pa je krivo neznanje, da se v inozemstvu iskano blago izdeluje tudi pri nas. Že pred otvoritvijo velikega semnja, med izlaganjem in razstavljanjem blaga si morali slišati vzkliske presenečenja: kaj, to se izdeluje tudi pri nas in še tako lepo blago?! Nezanje je tem lažje in tudi opravičljivo glede blaga, ki se je šele po prevratu začelo izdelovati pri nas, ko se je v

svobodni državi lotil tega in onega smejeji duh, svež duh industrialne podjetnosti. Tu bi torej imeli enega posebnih namenov Ljubljanskega velikega semnja: pokazati sebi samim, kaj vse izdeluje Slovenija. Konec koncev pa se seve tudi ta namen izliva v splošni namen: razširjenje ali celo šele pridobitev kroga odjemalcev.

Kar je bilo pravkar povedano za Slovenijo, velja v tem večji meri glede ostalih delov naše države. Umevno je, da v teh delih morejo še manj poznati in jim tudi ni zameriti, če ne vedo, kaj se pri nas izdeluje, daji vlada hvalevredna težnja, izvedeti to, kakor smemo sklepati iz mnogobrojnih vprašanj, zlasti na trgovsko in obrtniško zbornico, ali se to in ono blago izdeluje pri nas. Naznanitev naslovov tvrdk niti ne še tako natančen vpis seve ne more nadomestiti vzorca blaga. Na velikem semnju v Ljubljani pa bodo dobili interesentje iz cele države na enem mestu pregledno združene vzorce najrazličnejših vrst blaga, ki se izdeluje v Sloveniji. Po zanimanju, ki so ga interesentje iz vseh delov države, kakor omenjeno, doslej kazali za industrialno produkcijo Slovenije, smemo pričakovati mnogoštevilčen poset semnja iz cele države.

Ponovno se je že poudarilo, da ni, da bi Slovenija samo prodajala v druge dele države, temveč, da je njena dolžnost — istotako kakor hoče, da drugi deli kupujejo od nje, — da tudi ona kupuje iz drugih delov. Zato Ljubljanski veliki semeni ni namenjen samo za izdelke iz Slovenije, temveč iz cele države.

Da v svoji državi razširimo krog odjemalcev proizvodov, ki se izdelujejo v državi, v to pred vsem naj služi Ljubljanski veliki semeni. Ali naj radi tega izključimo inozemstvo? Vsekako ni izključevati blaga iz inozemstva, ki se pri nas ne izdeluje. Za blago inozemskega izvora Ljubljana ni neugodno mesto kot veletrg. Blizu morja je, blizu zapadnih mej naše države, dobre trgovske zveze ima z industrialno bogato razvitim zapadnim inozemstvom. Ker se množe industrije, bodisi iz navade, bodisi iz neogibne potrebe poslužujejo trgovskega posredovanja, je na naši veletrgovini, da dobi to posredovanje iz tujih rok docela v svoje.

Za blago inozemskega izvora je namenjen trgovinski oddelek semnja.

Bratska češkoslovaška država pa je postavila svoj poseben paviljon.

Kakšen pomen ima veliki semeni za Ljubljano samo, menda ni treba posebno poudarjati. Blagodejno ga bodo čutili ljubljanski trgovci in obrtniki, posredno pa pride v prid vsemu ljubljanskemu prebivalstvu. Kako morejo v vsakem oziru pripomoči veliki semeni k velikemu razvoju mesta, to nam silajno kaže mesto Lipsko. Ni pa moči zadostno poudariti, da naj bi bili naši obrtniki in trgovci zmerni v svojih cenah. S pretiranimi cenami bi škodovali sebi in semnju, z enkratnim pretiranim dobičkom bi si odvzeli pomen vne zaslužke, ki bi, zmerni sicer ob posameznih semnjih, skupaj znašali neprimerljivo več nego enkratni pretirani zaslužek od posetnika, ki ga potem na semeni ne bi bilo nikdar več!

Naposled ni prezreti še pomčnega in vzgojevalnega namena in pomena velikega semnja. Zanimiv in poučen ne bo samo za neindustrijalca, netrgovca in neobrtnika. Na semnju, kjer razstavijo najraznovrstnejše stroke industrije, obrta in trgovine, bo tudi industrijec, obrtniku in trgovcu prilika marsikaj se naučiti, saj posamezne stroke niso brez vsakega vpliva druga na drugo, temveč morejo vzajemno vplivati vzpodbudjevalno, da, podpirati se vzajemno. Iz osebnega stika z odjemalcem bo proizvajalec ali trgovec najbolje in najhitreje spoznal potrebe konsumata; trgovec dobi vzpodbudo, da išče, kar še nima, industrijec in obrtnik, da izboljša, kar še ne zadovoljuje in poskuša izdelovati, kar še nimamo in za kar je dobro povpraševanje.

Osebnosti stik! Kje je lepša prilika, kakor na velikem semnju, da se snidejo industrijeci, trgovci in obrtniki! Doslej je bil ta stik komaj zadosten med onimi iz Slovenije, kaj še med njimi in proizvajalnimi in trgovskimi krogi iz drugih delov države. Vzajemno spoznavanje med industrijci, obrtniki in trgovci iz cele države pa more donati ne samo gospodarske, ampak tudi splošno narodne in državne koristi. Spoznavajmo se med seboj in pri nas in v drugih delih države izgine marsikateri predsodek, marsikatera napačna in krivična sodba. Tako pa more tudi k utrditvi našega državnega zedinjenja in narodnega udelovanja prispevati Ljubljanski veliki semeni, ki mu bodi uspeh popoln!

O. Šest:

Praga.

Potovanje v Prago je imelo za nas vedno nekaj izredno prijetnega — bivanje v Pragi pa nam je rodilo težko slovo in pustilo prelepe spomine. To že tedaj, ko je bil »Grabec« še »nemški«. Že pred vojno! Že od davnih časov. — Tembolj pa danes.

Tisti, ki potuje danes v Prago, potuje domov, da, še več, potuje v majhen paradiz . . .

In kakor v vsem, tako je tudi kar se tiče gledališča. Praga je že leta in leta z nami v tesni zvezi. Nas večje spomini na osebnosti, ki so živele in ustvarjale pri nas, — gori pa žive te osebnosti in se spominjajo dela pri nas. Zato so nam praška gledališča morda manj tuja, kot katerakoli druga slovanska. Imamo tam znanca. Dobro znanca . . . velike znanca.

Matia praškega gledališkega življenja in gledališkega življenja Češke sploh je »Narodni divadlo«. Našel sem ga ob prazničnih dneh, ob proslavi Jiraska — njegovih sedemdesetih let in literarnega dela . . . Je prekrasno, ako more gledališče pokloniti enemu avtorju cel teden . . . Svojemu avtorju! Slavnemu avtorju! . . . Ožec, »Lucerna«, »Jan Hus«, »Jan Žižka«, »Jan Rohač«, »Husiti« — ves teden, in še so ostala dela, vredna uprizoritve . . .

Gledališče polno! — »Narod sohek« je napisano nad odprto odra v gledališču . . . In Čehi vedo to . . . cenijo in polnijo lastne hiše, proslavljajo spomin lastnega sina, že danes, ko je še med njimi. Hvaležnost! Redka ednost. — a Čehi jo imajo.

Kar sem na Dunaju iskal zeman in pogrešal sem našel v Divadlu. Igrali so »Kvapilovo predvino« »Princezo Pampeliško«, — pravilico, katere se je veselo vsi — vse deca — mala in velika. Morda velika še bolj. — Z Daylom, našim starim znancom v vlogi Honze. — Morda kaže gledališče svojo silo in tradicijo ravno s tem, da igra otroške stvari. So delikate — nežne — prepojene a poezijo čisto svoje vrste. In Divadlo to zmoro.

Ansambel Nar. divadla igra na dveh krajih. V svoji lastni prekrasni hiši in v starem, historičnem Stanoškem divadlu. — gledališču praških stanov, kjer so bile lože kupljene za vedno in se zapuščale testamentarično. Prijetno gledališče. Ko stoji človek vanj, začuti tipičen vonj po plinu. Ozki koridorji, ozke intimne lože — in ves vtisak tako starinski . . . Videl sem tam bratov Mrštíkov »Matišec«. Je stara reč: vsake gledališče bo igralo svoje drame najbolje. Mi »Pohušanje«. Sbi »Koštanec«, Hrvati Petroviča, Čehi svoje drame.

Hodi pa Nar. Divadlo moderna pota. Uprizorilo je nad vse zanimivo

Čarkovo utočistično dramo »R. U. R.«, ki je, žal, ničem več ujel — dalje Lenormandovo komedijo »Les Ratés« v izborni režiji Vojte Novaka, ki je nad vse krasno rešil scenični problem komada, ki ima 13 različnih slik — in traja dobre 2 in pol ure. — V Wildovej »Idealnemu soprogu«, elegantno odigrani komediji sem srečal drugo znanko Ljubljane go. Ruženo Naskovo. Lep večer — lep spomin.

Divadlo ima letos prvo leto v svojem krogu, na čelu drame dr. Hillarja, gotovo genialnega režiserja in in scenarja Shakespeara. Rostanda in Verhaerena. Prišel je iz Vinogradskega gledališča, in Praga hrani njegovo vzporedno »Svitanič« še danes v živem spominu. Na Divadlu je vzporedil letos Shakespearejeva »Coriolana« z ogromnimi zbori in ansambli. — Dr. Hillar je režiser prve vrste in njegovo ime sega še danes daleč preko meja domačih gledališč. Je reformator gledališča v velikem stilu in češka gledališka umetnost pričakuje lahko od njega še velikih presenečenj.

Drugo praško gledališče je Vinogradskega mestno. Ima že svoje tradicije in v nekaterih ozirih nadkriljuje celo »Narodno divadlo«. Tam je torišče moderne — sveže, krepke sile gonijo obrat. Bodočo sezono bosta vodila slavni Kvapil, mojster režiser, in pisatelj Karel Čapek drama. Obeta se

torej lepa sezona. Bogata! Saj za to garantirajo imena. — Žal, sem našel Vinogradskega gledališče že v počitku — in videl sem potem že v novi sezoni ali predsezoni še Büchnerjevo »Smrt Dantonovo« in Rostandovo »Orlika« (L' aiglon). Vinogradskega gledališča igra »Smrt Dantonovo« v dramaturgični prireditvi A. N. Tolstega, ki je na delu odvel vse grandioznost, izpustil scene, ki se bi po mojem nikakor ne smele izpustiti. In značaj par osebn (Robespierre, Lucile) so obledeli v tej predelavi močno. Zato je trpela na tem vsa vzporeditev — vzile trudu režiserja Vavla Vydre in vzile zanimivi in scenaristi. — Zato pa kaže Vinogradskega gledališča z »Orlikom« nekaj izredno dovršenega. V vsakem oziru. V igalskem oziru kot vojvodar Francšek podaja Roman Tumma dokaze svojih izrednih in prekrasnih zmoglosti, in vsako gledališče je lahko ponosno, če ima takega igralca v svojem ansambli. Ne vem, kdo je režiral — na gledaliških listih je tiskal Hlavaty — pravijo pa, da je »Orlik« še spomin na Hillara. Naj bo torej kdorkoli, — tisti, ki je izvršil to delo, je izvršil nekaj prelepega — in človek si ohrani tako predstavo v trajnem spominu.

Ostala gledališča Prage imajo svoj tipični kolorit in milja. Predvsem Svandovo divadlo na Smichovu. Majhno gledališče s še manjšim odrom. In

vendar vprizorjajo s posebnim veseljem Shakespeara. Zanimivo si je ogledati na tem majhnem odru »Sen kresne noč«. Vse je tako intimno, majheno — rokodelci prihajajo iz orkestra in Tožej gleda njih burkasto komedijo, sedeč na suferski budki. Ali pa »Ukrodenje zle žene«.

Na par metrov širokem kosu platna je naslikana scenarija. Soba! Ko je scena odigrana, se platno obrne in zadaj je naslikana druga scena. Kot knjiga se obračajo kosi platna — na odprti sceni, pred publiko . . . V žanru »Smirec« — a diskretno in izredno zanimivo. Svandovo gledališče ima izbornega režiserja — Jana Bora — in blestečo igralko Emo Svandovo, ki morda celo preveč nadkriljuje ostale.

V »Uraniji« deluje naša znanca gospa Šetřilova — Koudelka in od časa do časa g. Tysnov, ki hrani Ljubljano in svoje slovanske znanec v najlepšem spominu. Še vse pozna, za vse ve. Za dr. Tekavčiča, za Govekarja, za »Amerikanc« Danilovo kot pravi sam, da, celo vse manjši in majhne si je ohranil v spominu in tudi one, ki jih žal ni več. In slovenski zna — vse verze iz »Martina Krpana« in vse abecedne voseke zasleduje in pove rad družbi sledečo zgodbo: »So bile skušnje, c pravi, »ne vem za katero komedijo. In ranjki Boleška govori tekst: z vašimi glavami — pa pride ravnatelj in pravi: ne gospod Boleška, ne reče so z vašimi

Od pluga do krone.

(Govor staroste dr. Vl. Ravniharja na žalni sokolski svečanosti za kraljem Petrom.)

Jugoslovansko Sokolstvo žaluje za svojim kraljevim Sokolom. Iskreno in odkrito. V kralju Petru I. gledamo velikega sina svojega naroda ki je živel in umrl za svoje ideale. Ti ideali: plamteča ljubezen do rodnih grude, svoboda naroda, vladanje in razvoj tega naroda v demokratičnem duhu, temu narodu v krepkem in zdravem telesu ustvariti plemenito dušo — so tudi ideali Sokolstva ki je zaradi njih bilo započeto in ki zaradi njih razvija od dne do dne intenzivnejše delovanje. Sokolstvo spoštuje in časti vsakega učenca — moža, ki združuje v sebi te vrline, s tem večjim spoštovanjem se klanja takemu možu, ako sedi na višjem mestu kraljevega prestola. In tu je razlika med kraljem in kraljem med kraljem in — s ponosom povdarjamo — našim kraljem. Do svojega osvobodjenja zlasti Slovenci nismo bili vajeni gledati niti na kraljev niti na cesarskih prestolih takih mož. Bili so to potentati in absolutisti, zahvaljujoči svoje dostojanstvo zgolj neki »milosti božji« in »maziljenosti«, tuji ljudski duši, površne izobrazbe brez vesti in brez morale. Nas Slovane posebe so mrzili ter poniževali do stopnje manj vrednosti. Služiti brezpogojno in doprinesati telesne, duševne in gmočne žrtve njihovi nenasitni sebičnosti, to je bila njihova moralna ki so jo nas bili učili. Zato nismo bili monarhisti in smo bili tudi republikanci.

Kralj Peter Karadjordjević je bil visoko naobražen mož. Največ izobrazbe mu je dala trda šola življenja. Štirinajstletni deček je bil s svojim očetom prognan iz domovine. Prognanstvo je trajalo polnih 45 let. Svoja leta je preživel v Franciji ki mu je dala gostoljubno streho, v sokoljem gnezdu Črnogore, kjer si je našel nevesto in ženo, v Peterburgu ter v svobodni Švici. Prosvetljena Francija mu je podeljevala prve nauke. Odločivši se za vojaški poklic je postal gojenec slovite vojne akademije v St. Cyru. Značilno za resno mladega moža je, da je v teh letih — 1. 1867 — prevedel John Schart Millovo filozofsko razpravo o »Slobodi« mladeniči njegovih let prevajajo romane in novele, on je čutil potrebo da je zapel veličastno do svobode.

Prevodu je napisal krasen predgovor, iz katerega posneman te levrstice:

»Vsakemu človeku je usojeno od prirode, da je svoboden in da more svobodno odgovarjati svojemu poklicu tukaj na zemlji. Samo svoboden človek more okrepiti svojo voljo in uporabiti vsi silo, da popolni svojo osebnost ter da s svojo osebnostjo pospešuje napredek naroda, ki mu je soroden po krvi in jeziku, domovini, po sreči in nesreči. Svoboda odpira narodu oči, da spozna svoje napake ter jih popravi. Svoboda mu daje prilike, da uvideva svoje grehe in se jih iznebi.« In dalje: »Treba je samo nepristranski proučiti knjigo prošlosti našega naroda. Pazljivo je treba zasedovati gibanje narodnega duha v časih njegove samostalnosti, kadar je imel priliko, da razvije in pokaže svojo moč in vestni sodnik lahko spozna, kako ima naš narod vse pogoje, ki mu jamčijo za napredek in sodelovanju z ostalimi omikanimi narodi.« Bil je naš bodoči kralj, ki je tako govoril. Bil je njegov narod ki je o njem tako govoril, narod

zdihujoč takrat še pod tujim jarmom, deloma doma žedeč v duševni nesvobodi. Da mu svoboda ni bila prazna beseda, je dokazal princ Peter Karadjordjević v francosko-nemški vojni 1. 1870—71. stopivši v tujsko legijo kot oficir. Anale te vojne omenjajo njegovo hrabrost in smelost v boju za svobodo Francije. Zlasti se je odlikoval v bitki pri Orleansu. Spomin o tem še živi v Franciji, saj se je orleanški meščanstvo ob smrti kralja Petra častno spominjalo mladega srbskega junaka. Padel je v nemško vojno ujetništvo, ki ga pa njegova svobodoljubna duša ni mogla prenašati. Na drzen način, preplavivši ledeno morzlo reko Loire, je sredi sovražnih svinec ušel ter se vrnil nazaj v bojne vrste francoske.

In zopet ga je zvala svoboda na bojno polje. Srbska raja v Ercegu. Bosni je leta 1875 vplamtel v pobuni proti osmanskim tlačiteljem. Mladi princ Peter ni čakal poziva iz udobne Francije je pihel v bosanske pragozde ter v hercegovski Kras, postavivši se na čelo ustašem. Prinesel je seboj gmočne podpore predvsem pa svojo lastno srčnost vojno izkušnost in navduševalne besede. Še pred svojim prihodom v Bosno, je podal pismeno sporočilo ki pravi: »Ko pride usodni trenotek se bodo Karadjordjevići borili za svobodo očetnjave ne kot knezi ali vojvode, nego kot priprosti vojaki v vrstah bratov svojih borilcev.«

Petar Mrkonjić je postal legendarna osebnost. Z risnico na rami ter s svojim handžarjem za pasom je vojeval nevarno vojno za svobodo »otadžbine« s svojimi drugovi, kakor brat med brati.

Ginljivo je bilo gledati na pogrebni svečanosti te njegove druge, ki so prišli v Beograd kakih 40 po številu. Sami starci, po priliki ena kih let kakor pokoini kralj, v svoji kmetijski obleki, sivih las, upadlih oči so stali nemi in solžec se pred mrtvaškim odrom. Imel sem srečno priliko, da sem po dolgem čakanju prišel prav ob tem trenutku v Sabor, skok cerkev. Veličanstvo smrti se je družilo z veličanstvom na odru smrtno spanje spečega kralja. Obričevala lica so prišle vse markantne poteze orlovskega izraza njegovega obličja do veljave. Tedaj so pristopali starci, in padali na kolena in se prekrižavali. Stopali so prav do njega — česar drugemu občinstvu ni bilo pripuščen — ter mu dolgo gledali v obraz, kakor da so hoteli vzbuditi še vse žive spomine na davno minulo lepo dobo skupnega hajdukovanja in kakor da so si hoteli vtisniti v spomin poteze svojega vodje do granic svojega lastnega življenja. Poljubiti so hoteli ta obraz, a ... »kaj niko drugi to nije činio«, si niso upali. Poljubljali pa so krsto, kraljevo krono in žezlo kakor da instinktivno umevajo veličino moža, ki si je priboril pot življenja od handžarja do kraljeve krone.

Da, dolga je bila ta pot, posuta s trnjem in kamenjem. Dolgih 45 let je čakal vstajenja svojega naroda. Ves ta čas se je verno pripravljaval, da postane najzvestejši in najboljši sin temu narodu. Ni se pripravljaval kakor principi drugih kronanih glav, kadar se pripravljajo za svoj »poklic« Hotel je resnično izobrazbe, izobrazbe duha in duše. V Ženevi je mnogo občeval v socijalističnih krogih ter v družbi ruskih revolucionarjev

Spoznati je hotel do dna tudi to plat našega socialnega življenja. Nadel si so mu priimek »rdeči princ«. Kaj čuda, da sta bila v možu, ki je na ta način oblikoval samega sebe, v posebni meri razvita čut pravice in čut odgovornosti, ki naj sta glavni lastnosti vsakega vladarja. Že mladenič si je izbral geslo: »za pravico in svobodo«. Skromen do skrajnosti je sovražil luksuz, ki se mu je zdel obilnejši nižjih duš.

Slaba se je takrat godila Srbiji generali so klonili in vojska se je pričela umikati s poslednjih položajev. Tedaj je kralj slab in bolan se vzdignil, pustil svojo okolico ter šel v strelsko jarko k svojim vojakom. Tako jim je govoril: »Deca moja, v teku zadnjih dveh let ste se junaki borili s Turki, Arnavti in Bolgari. Premagali ste sovražnike in prinesli sobi in srbskemu orožju slavo. Sedaj se borite že nad štiri mesece z novim, mogočnim sovražnikom katerega moč je dosti večja od naše. Trudni od nadčloveških naporov v tej vojni želite snidenja z vašimi ženami in otroci, pa tudi oni želijo isto. Toda domovina potrebuje vašo obrambo. Prisegli ste domovini in sebi, da se boste borili do zadnje kaplje krvi. Dobro Vas razumem. Vaše in vaših družin želje priznavam za popolnoma pravične. Zato vas odvezujem prisage, odpuščam vam vse, decia moja, pa tudi Bog naj vam odpusti. Idite domov in dajete vam častno besedo, da nihče ne bo do trpel zaradi tega koraka. Toda jaz vaš stari kralj ostanem skupno s svojimi sinovoma tu in mi bomo umrli v teh postojankah, tako da bo mogel sovražnik osvojiti Srbijo le preko trupel vašega kralja in njegovih sinov.«

Vemo danes, kako so učinkovale te besede. Mala srbska vojska je kakor lavina pogazila avstrijsko armado ter v nekaj dneh srbsko zemljo očistila sovražnika.

Vzvišen njegov značaj se je pridružil ponosu in osebnosti hrabrosti, ki je zaničevala življenje, kadar je šlo za najvišje ideale. Zapravivši Nis novembra 1914 je kralj Peter dejal svojim ministrom, ki so ga zaradi njegovega slabega zdravja skušali zadržavati: »Moj život ne vredi več mnogo. Ja sam spreman da ga dam svojoj zemlji i svome sinu u ovoj borbi: ja rado hoću da umrem ako moj život može da posluži spasu otadžbine.«

Mislil, da je še malokateri vladar tako govoril svojemu narodu in malo vladarjev poznamo v svetovni zgodovini, ki bi tako kakor on hoteli deliti vse napore in trpljenje z zadnjimi svojih vojakov, ki bi kakor on gorjupa poln kelih od ust svojega naroda s stočno gesto nesli k lastnim ustom. Mirno je vzel na rame križ svojega naroda, ko je nastopil pot na Golgato skozi divje Albanijo v zopetno prognanstvo. Kralj Peter je bil čist izraz srbskega naroda, jak v nesreči, plemenit v zmagi, pa trdno zvezan z rodno grudo. Le naravno je, da ni mogel biti drugačnega nego demokratskega duha. Sam se nazval kronanega prezidenta jugoslovanske republike. Zato je bila njegova osebnost tako globoko zarisana v ljudski duši, zato hvalčeni narod ljubi in obožuje svojega Čika - Pera.

To so pokazale pogrebne svečanosti. Tu ljudstvo ni bilo le rado, veden gledalec lepega izpreda, narod sam brez razlike stanu in sloja je izkazoval zadnjo čast junakemu svojemu kralju. In zopet prašam kateri vladarjev se sme ponašati da mu nosijo krsto k večnemu počitku priprosti seljaki? Le on, ki je

izšel iz kmetakega rodu, ki je bil na to ponosen vse svoje življenje in ki si je kot poslednjo voljo želel, poživati v sredi svojih seljakov v Topoli, tam, kjer mu je bila tekla zibel. Tam si je zgradil krasen mavzolej na Oplenju, to pa je bila tudi edina »zapravljivost«, ki si jo je bil privoščil v življenju. Bila je prava narodna svečanost, ko je narod spremljal velikega svojega mrtveca od Saborne cerkve pa do Oplene pri Topoli. Bilo je nekaj dvornega ceremonijela, bila so tu poslanstva inozemskih držav, bilo je mnogo bleiskov, lepih uniform, slikovitih narodnih noš, bila je duhovščina v bogatem ornatu toda ni bilo onega do sadnega pompa kraljevih pogrebov zato pa je bilo več srčnosti in resnične tuge.

Mogočen dojem je napravila številna deputacija češko-slovaške države. Republikanski Čehi so se prišli klanjat ljudskemu kralju. Mejnimi zastopniki Češke obce sokolske. Jugoslovansko Sokolstvo je bilo častno zastopano in dalo so nam v izpredu odlično mesto. Pred nami so korakali četniki komiti, same visokorasle postave v srbski narodni noši z visoko ovčjo kučmo na glavi, oboroženi od nog do temena. Prav dobro si moreš predstavljati da je zona obiljala sovražnika, čim je vedel, da ima opravka s to legijo smrti. Vodil jih je na pogrebnem izpredu vojvoda Jovan Dovezen-ski, ki se mi je predstavil kot starosta Sokola v Kumanovem.

P. V. B.

Amerikanec o Jugoslaviji.

Amerikanski dnevnik »Cleveland Plain Dealer«, ki izhaja v Clevelandu (Ohio) v Združenih državah in je eden največjih in najpomembnejših amerikaljskih listov, je poslal v Jugoslavijo lastnega poročevalca G. W. C. Howellsa. Iz član- kov tega poročevalca o Jugoslaviji, ki so izšli začetkom avgusta, hočem poročati par zanimivih mest, da poznajo čitatelji mnenje Amerikancov o naši kraljevini.

W. C. Howells pravi med drugim sledeče:

»Jugoslaviji manjka in je manjšal tuji kapital. Prej radi negotove politične situacije in sedaj radi svetovne ekonomske krize, katere posledice se čutijo v tej kraljevini ravno tako kakor drugod. Denarja je pa dovolj za zidanje in male industrije; banke posojajo rade, toda velikih svot, ki jih je treba za razvoj železne in jeklene industrije, manjka.

Tuji kapital bo prišel v dežele in marsikdo je mnenja, da imajo Združene Države mnogo upanja dobiti ugodne pogoje od vlade, prvič zaradi tega, ker Združene Države ne bodo nikdar iskale političnih ugodnosti v Jugoslaviji. Francoski angleški in predvsem nemški kapital bo pa vedno osumljen da si išče polagoma pridobiti v novi državi pozicijo, ki bi jo spravil v politično in ekonomsko odvisnost večjega evropskega naroda.

Kar se pa tiče valute, je bil dinar na potu pobožanja, kakor bi rekel zdravnik, a po določbah reparacij je bila kraljevina varana. Žetve so bile letos dobre, kakor vedno in nihče ne dvomi, da se bo valuta tekom enega leta dvignila.

»Če bi imel en milijon dolarjev na razpolago,« mi je rekel nek amerikaljski trgovec, bi si kupil zemlje v glavni beograjski ulici in sezidal moderno stavbo za urade. V petih

Kralj Peter je izročil duha svojega sodbi historije. Ta sodba ne be teška. Z njegovo smrtjo je bila doigrana veličastna drama, ki je igrala pred očmi novodobne povestnice več kakor eno stoletje. Pričela je l. 1804, ko je ded kralja Petra »Črni Jurij«, heroj topolski, bil proslavljen za vodjo pobujenih šumadincev. Njegov vnuk jo je dovršil z zmago na celi črti. Osvetil je Kosovo, spasil Macedonijo, osvobodil slovenski in hrvatski del jugoslovanskega naroda. Devet let svojega vladanja je pripravil veliko borbo za svobodo v devetih drugih letih jo je izvojeval. Zapustil nam je krasno dedščino, ujediničenje tega naroda v edinstveni državi. Bila je življenska misel njegova, velika ideja velikega moža. Ali v čašo zmagoslavja je padla kaplja polina. Občutili smo jo bravi na vencu, poklonjenemu od solnčne Gorice, napis: »Svojemu ne pričakanemu kralju!« Te pomenljive besede so šle od ust do ust, zagreble so se v dušo ter vsakomur spontano izvabile nezapovedano, a svečano zakletvo: to je tvoja stvar, glej da dovršiš, česar tvojemu prvemu kralju ni bilo usojeno doživeti. Naša stvar pa je tudi ne samo, da očuvamo zapuščino svojega kralja čisto in neomadeževano, da marveč vsak s svojimi najboljšimi silami poskuša dograditi veličastno stavbo do vrhunca.

Kralju Petru I. Velikemu, Osvoboditelju, vrhovnemu sokolskemu starešini: slava, slava, slava!

glavami, temveč: z vašimi glavami. Dan pozneje ista vaza. Zopet isto mesto. In neki drugi gospod popravi Boleski: ne, gospod Boleska, ne reče se: z vašimi glavami, temveč pravilno je: z vašimi glavami. Premiera. Pride kočljivo mesto in Boleska pove: z vašimi glavami ali z vašimi glavami, pridene značilno gesto — in haló v teatru si lahko mislite. — Prijetno je srečati zunaj ljudi, ki nas imajo radi in ki se zanimajo za nas.

Praga ima tudi nemško gledališče. Prej so igrali Nemci v Stanovskem divjadu in v svoji novi hiši. Sedaj so navezani le na to poslednjo. In v tej goji vse: opero, dramo in opereto. Vse le na pol. Nedovršeno. Žive od tradicije prejšnje slave. Ravatelj Kramer pravi, da ima premalo denarja, da je ena sama hiša premalo. Vse to je morda res, a predstave bi bile lahko ravne zaradi male zaposlenosti članov zelo dobre. To je stara reč. Ampak predstave so zelo slabe. So kot predstave povprečnega provincialnega gledališča.

Dotekel sem zopet Mojsija — igral je »Hamlet«. Prekrasno! Človek sedi in posluša organ. Pesem. Mojsi je edini izraelec — pevec. Izredna osebnost. Umetnost visoke kulture. A vsa njegova okolice ni vredna najmanjše njegove geste. Edino režiser Sehüts polizkušna živeti. Samo polizkušna. Ker sam ne pusta. — Videl sem v istem gla-

dališču še prelopo Molnarjevo legendo »Lilium«. V strahotni obliki. V obliki »Wiener Volksstück«. — Še nekaj zanimivega je bilo v nemškem gledališču. Naš znanec Illič, tam Illing, se je poslavljaval. Tri večere. Z ogromnim uspehom. Poslavljaval se je za Berolin, kjer je valuta boljša. Gaža večja. Ogromna. In kjer cvete kino. In vrti kino tisočake.

Tam zadej, na Smolhovu, v tedi najtišjih, od zelenja obdanih ulic, živi človek, ki preživlja svojo tragedijo. Brema, ki mu ga je naložila usoda, zahleva človeka in pol — Bohuslav.

Kdo se ga ne spominja? Za koliko veselih ur se imajo ljubljanci zahvaliti pri njem! Za koliko divnega humorja! Za koliko resne umetnosti. In on preživlja tragedijo. Oziroma jo je že preživel. Okraden od jekla za zlato solnce je prišel življenje iznova, od začetka.

Obraz mu sije energije, lasje so črni in roka pržna. Dela, piše, igra na glasovir, vé o vsem, kar se dogaja. bodisi doma, v Pragi ali pa pri nas. O vsem je informiran na vse misli, na vse spominja. Le od časa do časa, če teče razgovor o gledališču o tej edini ljubici njegovih, mu zatrepeče nekaj v glasu in popravi si črne naočnike...

To byl ten krasný čas... Bohuslav je bil umetnik. Pravi umetnik. Velik umetnik. To dokazuje danes morza tem bolj. Vse svoje bo-

gastvo je okrenil na drago plat... v besedo... Piše drugi del svojih spominov in pozneje namerava združiti spomine o Ljubljani. In še mnogo drugih načrtov nosi s seboj...

Ti, ki potuješ v Prago, stopi v tisto tiho, prijazno ulico Podjebradovo in stisni roko možu, ki nam je poklonil ob zimskih večerih tako mnogo lepih ur... Kajti to je bil »tisti krasni čas« njegovega življenja...

V sredini Prage leži odprta knjiga zgodovine češkega naroda — Hradčani. Danes bolj nego kdaj prej. Danes se iskatejo v te stavbe stoterih slogov arterije vse republike. Hradčani so sree in vsebujejo ono, kar si je volil narod sam: Masaryka in vse, ki mu stoji ob strani. Ministrstva. Dvorane, ki so bile leta in leta puste, neobjudene, kipe danes življenja. Okna, ki so gledala vso dobo nemo na Prago, začarane včasih na večer, svetijo doli v Prago in odsevajo v Moldavi. Tihi Pražan — sprehajalec pa pokaže na ta okna in pravi svojemu sinu: »Glej, tam stanuje Masaryk!« Izgovori to s takim spoštovanjem, da ga ni bilo kralja, čegar ime bi se izgovarjale z večjim obdivovanjem. Prej gluhi siveci, danes žive. Legionarji so se naselili tam in njih častna straža stopa mirno pred vhom gor in dol. Zverinjak se ustanavlja — zopet legionarji inčijatorji. Danes so šele prvi začetki: pet mednarod, ki so jih privredili legionar-

ji s seboj iz Sibirijske. Kot darilo svojemu glavarju in gospodu. Zverine skakljajo v zanimivo sezidanem in ograjenem prostoru, zabavajo šetajoče in pozabljajo na svojo daljno nesrečno domovino...

Pred par stoletji so zapirali v majhne hišice na Hradčanih učenjake alkimiste. Izumi formulo, kako se dela zlato — ali pogini! — Danes se v Hradčanih dela pravo zlato. Delajo ga svobodni ljudje. Delajo z radostjo. Pozno v noč... Kajti okna so vsako noč razsvetljena... Praga spi mirno... kajti nad njo bde jasna čela in ljubeča srea...

Ob vročih poletnih dnevih, ob pasjih dnevih zažive obale Moldave. Vsi kvadri so posejani z živimi, golimi teleci. Preko vse Prage in še par kilometrov izven nje margole nepregledne množice, vsi parniki in parnički, vsi tramvaji so nabiti z ljudmi, ki se hito hladit. Ves dan, do pozne noči...

Tako si Pražani ustvarjajo svoj Lido. Ostende, Nizzo, Nordeney — vse ob domaći Moldavi, kot kompenzacija za morje... Tam najdeš peštre igralne kostume, zagorela, skorsaj črna tolesa, humor in v ledu hlajeno pivo... In flert na kopnem in v vodi... promenada ob obali... skrita zatija med vrhami... gospodje, ki se ne kopljejo, le gledajo... dolgo, dokler ne sleče sadnja devica trikoja — in gre domov...

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Med smehom in krikom in pluskanjem vode vozijo parniki, vozijo proti severu in jugu — ob obalah brzovlaki in nad vsem tem aeroplan Praga-Pariz...

Lepa, modra je Moldava in ima samo eno napako. Kot jo imajo rekó sploh. Vse ne glede na narodnost in temperaturo... Samo eno, da se v njej lahko utone. To pa ne igra nobene vloge.

Ko se zvečeri, se izprazni obale Moldave in hlajenje močije zavzame drugo obliko. Kajti pri Plakuc se kuha pivo, kuha neprestano — toči ne prestando.

Na spomeniku sv. Vavilav je napis: »Svati Vavilav, nedej zahynouti — nám ni budoucim!«

Sv. Vavilav je gledal grozoto vojne, slišal žvižganje letal, škripanje vsehlo in selvo črno — žolnih pušk... Vse je slišal in vse je videl — potem je narhlo zarožljaj z mečem... In bil je konec grozot. Nastala je svoboda... Zrasla iz češke krvi... iz tisočletih lobjanj... Sv. Vavilav se je zganil...

Danes mu poklanjajo venos; vsi Sokoli in Delnaka Olimpijadi, Esperantisti in Armada Spasa... brez razlike, in prosijo: »ne daj, da omagamo, ne mi, ne bodoči...« Sv. Vavilav pa sedi na konju, sluša in čuva...

Ljubljanski veliki semenj 1921.

Gospodarski pomen semnja

Po večini naša država zlasti v poljedelstvu nahaja vir gospodarskemu blagostanju. Baš slovenski del države pa tega ne zmora v posebni meri. Osredotočiti mora zategadelj svoje moči predvsem v industriji, obrti in trgovini. Treba se poslužiti vseh sredstev, ki morejo pospešiti njihov razvoj. Eno teh sredstev so takozvani vzorčni semnji, ki se v vedno večjem številu pojavljajo po drugih državah: izbor in izstavljanje sredstev so in dajejo najboljše priliko odjemalcu, da nazorno spozna nove dobre nabavne vire, razstavljalcu pa, da razširi krog svojih odjemalcev, obema pa nudijo možnost takojšnjih kupčijskih sklepov. Vobče imajo drugje ti semnji mednarodno značaj in predvsem namen, pospeševati eksport.

Pri nas pa bi imeli takl semnji tudi velik notranji pomen. Kolikor važen je eksport, ni nič manj važno, da industrija in obrt dobita odjemalce v lastni državi. Kar se izdeluje doma, ni treba, da bi se importiralo iz inozemstva. Toda odjemalcu treba vedeti, kaj more dobiti doma, da se ne zateka po nepotrebnem v tujino. Kar se tiče trgovine, je stremeti za tem, da je trgovsko posredovanje v velikem v domačih rokah in da se kolikor mogoče izloži tuj posredovalci. Če more odjemalec tuje blago, ki se ne izdeluje doma pri nas, dobiti v veletrgovini doma, ni treba, da bi se zatekal k veletrgovini v inozemstvo.

Kakor rečeno, pa treba odjemalcu vedeti, kaj more dobiti doma. Da to more, mu silno olajšujejo vzorčni semnji, ki jim je namen, da enemu mestu združijo vzorce kolikor mogoče vsega blaga, ki ga je mogoče dobiti v bližnjem ali daljšem okrožju tega mesta. Pri nas, kjer se v posameznih delih države poznamo še dokaj malo med seboj, bi zatorej vzorčni semnji imeli važen pomen tudi za notranji trg. V Sloveniji, kjer je v naši državi industrija, trgovina in obrt najbolj razvita, je nujno treba takih vzorčnih semnjev, ki bi odjemalcem cele države nudili hiter in kolikor mogoče popoln vpogled v to, kar jim more nuditi slovenska industrija, obrt in trgovina.

V spoznanju velikega pomena in velikih praktičnih koristi vzorčnih semnjev se je že leta 1919 v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izprožila misel, naj se v doglednem času, ko bodo prilike kolikaj dopuščale, začne v Ljubljani pripravljati vzorčni semnji. Ta misel je zlasti v obrtnih krogih našla zanimanje in Zveza obrtnih združenj je proti koncu lanskega leta izprožila misel, naj se da slovenski obrt že leta 1921 prilika, pokazati svoje delo.

Na anketi, na katero je na dan 19. novembra 1920 sklical oddelek ministrstva za trgovino in industrijo zastopnike trgovine, industrije in obrti ter raznih oblasti in gospodarskih korporacij, se je po daljši razpravi o tem, ali naj se priredi razstava ali pa vzorčni semnji, sklenilo pripraviti vzorčni semnji, ki je praktično mnogo koristnejši, kakor kažejo izkušnje drugje, nego razstave, ki so se že nekako preživlele. Trgov-

ski in obrtniški zbornici je bila poverjena naloga, da organizira pripravljalni odbor za prireditve vzorčnih semnjev.

Kako je ideja semnja nastala in bila organizirana.

Trgovska in obrtniška zbornica je dne 23. decembra 1920 povabila razne oblasti in gospodarske korporacije na posvetovanje, na katerem je bil izvoljen naslednji pripravljalni odbor:

1. Fran Bonač, tovarnar v Ljubljani,
2. Ivan Jelačin ml., predsednik Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani,
3. Angeloslav Franchetti, načelnik Zveze obrtnih združenj v Ljubljani,
4. Jakob Zadavec, podpredsednik Milske zveze v Središču,
5. Ivan Rebek, predsednik Občeslovenskega obrtnega društva v Celju,
6. Fran Čuček, veletržec v Ptuj,
7. Vilko Weixl, načelnik Gremija trgovcev v Mariboru,
8. dr. L. Boehm, ravnatelj Trgovske akademije v Ljubljani,
9. inž. Milan Suklje, tajnik Zveze industrijev v Ljubljani,
10. Karol Detela, ravnatelj Centralne uprave za trgovinski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani,
11. inž. Viktor Turnšek, ravnatelj Urada za pospeševanje obrta v Ljubljani,
12. dr. Viktor Murnik, I. tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ta pripravljalni odbor je izdelal načrt organizacije, ki naj bi prirejale te vzorčne semnje. Na posvetovanje dne 14. januarja t. l. je pripravljalni odbor povabil merodajne korporacije. Vabilu so se odzvali: oddelek ministrstva trgovine in industrije, poverništvo za uk in bogocastje, mestni magistrat v Ljubljani, trgovska in obrtniška zbornica, Zveza industrijev na slovenskem ozemlju, Zveza obrtnih združenj v Ljubljani, Kmetijska družba v Ljubljani, Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani, osrednji urad državnih montanističnih obratov, prehodno-gospodarski urad v Ljubljani, urad za pospeševanje obrta v Ljubljani, komiseriat za tujski promet v Ljubljani, osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, ravnateljstvo srednje tehnične šole v Ljubljani, ravnateljstvo trgovske akademije v Ljubljani.

Upravno organizacijo se je sklenilo urediti naslednje: Obstojača naj bi iz predsedstva, glavnega odbora in temu podrejenih odsekov za razne panoge njegovega delokroga.

V predsedstvo so bili izvoljeni: Za predsednika g. Fran Bonač, industrijec v Ljubljani, za podpredsednika gg. Dragotin Hribar, podpredsednik Zveze industrijev na slovenskem ozemlju, Ivan Ogrin, podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice in Iv. Jelačin ml., predsednik Zveze trgovskih gremijev, za tajnika gg. dr. Viktor Murnik, I. tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in Karol Detela, ravnatelj Centralne uprave za trgovinski promet z inozemstvom, za blagajnika pa g. Ciril Dolenc, ravnatelj Obrtne banke v Ljubljani.

V glavni odbor so bili izvoljeni gg. vladni svetnik Ivan Subic, ravnatelj srednje tehnične šole v Ljubljani, dr. L. Boehm, ravnatelj Trgovske akademije v Ljubljani, inž. Milan Suklje in dr. Ciril Pavlin, tajnik Zveze industrijev v Ljubljani, inž. Viktor Turnšek, ravnatelj Urada za pospeševanje obrta v Ljubljani.

Fr. Z.:

Po jubileju.

Stoji zapisano in smo brali, da je bilo lepo in da je bilo častno in izredni priliki primerno.

Tako pišejo in jim vobče verjamem, zlasti skoro ni drugače, nego da moram, kajti osebnost nisem bil zraven. Je stvar taka, da osebnost sploh nisem nikoli nikdar zraven in to iz enega vzroka ali iz drugega, navadno pa iz obeh. Pa baš ko vobče verjamem, kar pišejo, se mi bode rahli dvomi, ali je bilo res lepo in dovolj častno in dostojno, častno in dostojno zanj in za nas.

Slavili so ga v vezani besedi in nevezani in se je slavil kot pisatelj, kot politik in kot odvetnik. Dobro!

Poudarjale so se njegove zasluge za Sokolstvo — bogme, da je res: vkupe sva telovadila v čredi starih gošpodov, lepo ga je bilo videti, kako je z neugnanu vztrajnostjo si prizadeval, da spravi tunske svoj pas preko droga, dva sta ga držala za noge, eden ga je podpiral v višjih legah, eden je prežal, da ga vjame, ako bi odnehal od droga ali drog od njega. — Povzdigovali so njegove vojaške uspehe in planinske in loveške tudi. Niti se ni pozabila »Rož« in so ga pripodobili vrtarju. Prav!

In je docela tudi pravilno, da se mu je kakor iz enega grla izrekla hvala zaradi blagega srca, ki ga diči, in da si je čiste ohranil roke. In je nesebičnost resnično jako čislana lastnost, kadar se pojavlja pri drugih.

Tako so nislali in govorili in potrdili, da je bilo vse to po pravici in zaslužno. Niti ne bode prezrto in prezirano, da so listi priobčili njegovo sliko, ne sicer celo, pa vsaj glavo, in rad in radostno beležim, da se je slavilica na hvalevreden način spomnila tiskovna bratovščina in mu poklonila novo knjigo, na kveder vezano v trpežno usnje, in je le škoda, da je bil baš to knjigo slaviljenec že bral, kajti jo je bil sam spisal kot šesti zvezek svojih zbranih pisov.

Vse to je dobro in prav.

Ali ni prav in dobro, da je to vse! Ker je pisane obsegalo 20 velikih tiskanih strani in je usnje drago, holaj! pa se nam vidi stvar sila imenitna in smo jako zadovoljni s sabo.

Pa dvomim, ali je ta naša zadovoljnost upravičena, in skoro ne verjamem, da je tudi on zadovoljen s nami.

Bojim se, da se mu je zdelo za malo, in ne vem, kaj se mu je bolj za malo zdelo, ali da ga nismo razumeli, ali da smo ga razumeli, toda se nismo brigali za njegove težnje in težave.

Jasen je bil nemara dovolj — seveda na svoj rahel, ljubenzljiv način, ne po rokavniški: Denar sem ali glavni!

Vsi smo bili brali prijazni njegov listek v jubilejni številki, brali ga s prijetnim veseljem in veliko naslado. Ali smo ga na tudi vel razumeli? (Res, g. Zolna, listka niste razumeli! Pisal ga je namreč od prve do zadnje črke — g. Govekar. G. Zolna torej gradi na napačnih premisah. — Uredništvo.)

ljani, dr. Josip Mantuani, ravnatelj muzeja v Ljubljani, Avgust Praprotnik, ravnatelj Jadranske banke v Ljubljani, Hanuš Krofta, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, stavbni nadsvetnik inž. Matko Prelovšek, inž. Rado Lah, tajnik Kmetijske družbe, ravnatelj Južne železnice Viktor Bračič in centralni nadzornik Južne železnice g. Alojzij Pregelj, nadzornik državne železnice g. Rihard Negovetič, Angeloslav Franchetti, načelnik Zveze obrtnih združenj v Ljubljani, Jakob Zadavec, podpredsednik Milske zveze v Središču, Ivan Rebek, predsednik Občeslovenskega obrtnega društva v Celju, Fran Čuček, veletržec v Ptuj, Vilko Weixl, načelnik Gremija trgovcev v Mariboru, in Drago Šibenik, oddelni načelnik na mestnem magistratu.

V glavni odbor so bili dalje povabljeni tudi zastopniki raznih političnih in drugih oblasti, zastopniki visokih šol, tehnike, zastopniki trgovcev in obrtnikov. Povabljeni so bili dalje zastopniki »Umetniškega društva« in zastopniki »Jugoslov. novinarskega združenja«.

Organizirani so bili posamezni odseki ki so prevzeli funkcije finančne, propagandne, gradbe, razložbe, stanovanj in odsek za umetniške prireditve.

Ustanovila se je tudi posebna pisarna pod imenom »Urad ljubljanskega velikega semnja«. Zabela je takoj poslovala in je imela sprva svoje uradne prostore na Turjaškem trgu št. 6/II. Sedaj se je pisarna preselila na sejmšči, kjer ima jako udoben prostor s številnim štabom uradništva, ki zelo marljivo in točno funkcijonira.

Trgovska in obrtniška zbornica je ša ob novem letu pričela z zbiranjem prijav k udeležbi na semnju. V vseh industrijskih, obrtnih in trgovskih krogih je ideja vzbudila veliko zanimanje. Vabilu se je odzvalo nad 200 tvrdk. Pavilijoni in vsa semnjev zavzemajo nad 25.000 kvadratnih metrov.

Opis in lega sejmšča.

Bilo je koncem meseca decembra lanskega leta. V podjetnih trgovskih, obrtnih in industrijskih krogih je vznikla ideja, naj Ljubljana priredi veliki semnji po vzorcu drugih mednarodnih semnjev, toda s posebnim ozirom na naše sedanje narodno stanje industrije, obrti in trgovine. Semenji naj bi bili istinit izraz vsega našega gospodarskega napredka po osvobojenju. Kot prva je to misel sprožila Zveza obrtnih združenj, katere predsednik je naš agilen Franchetti. Pesimisti so to idejo sprejeli z zavidljivo ironijo. Podletni, vztrajni, poštvovalni in marljivi inicijatorji pa se niso ustrašili dela. Začeli so in danes lahko s ponosom zro na velikanski uspeh semnja v gospodarskem, političnem in kulturnem oziru.

V tivolskem parku ob Gospodarski cesti je bil do danes zelo zanemarljeni trikotni travnik. Zanj je bil boj. Mestna občina Ljubljanska pod vodstvom tedanjega župana g. dr. Ivana Tavčarja, je uvidela veliki gospodarski pomen semnja za mesto in je dala ljubljanskemu semnju prostor na razpolago. Za zgradbo, tehnično izpeljavo in umetniško izvršitev ustanovljeni gradbeni odsek je pričel z delom. Sprva so kopali. Bilo je le nekaj delavcev. Arhitekt g. Costaperaria je započel z vso svojo energijo gradnje paviljonov. Bilo je treba premagati marsikatero kritično težkočo. Sta-

vili so tesarji golo ogrodje paviljonov. Nekateri so zmajevali z glavami, češ kaj bo to. Bile so tudi velike krize, ki so naravnost ogrožale udeležitev semnja. Vse je premagano. Po zaslugi arhitekta Costaperaria, prof. Kregarja, tesarskih mojstrov, tvrdk Frana Ravnikarja, Simona Weissbacherja, Antona Steinerja z Opekarske ceste, dalje Zakotnika z Zgoranje Šiške, stoji danes Ljubljanski veliki semnji v vsej svoji krasoti. Gre pa tudi zasloga drugim, dekoraterjem, pleskarjem, med njimi Bricej in Pristov, mehanikom, zidarjem in drugim, da je bil semnji v prav ameriškansko kratkem času postavljen na to umetniško in okusno višino. Tudi razni umetniki, slikarji, kiparji so jako mnogo pripomogli k lepoti semnja. Tu spominjamo le egiptovski sfinjo prof. Repiča, takoj ne daleč od glavnega vhoda v semnji. Sfinjo je dala postaviti tvrdka Medic, Rakovec & Zankl.

Zivahni zadnji pripravljalni dnevi.

V zadnjih dneh pred otvoritvijo je postalo na sejmšči silno živahno življenje in vrvenje. Slikarji, pleskarji, dekoraterji, mehaniki, kovarji, zidarji, tesarji so imeli polno dela. Vse je šlo po ameriškansko naglo. Novi paviljoni so kar čez noč postajali. Silen tekmovalni boj pa je bil v raznih oddelkih velikih paviljonov med posameznimi razstavljalci. Vsak je tekmoval, kako bo najbolje in najelegantneje opremil svojše tako skromno odzvojni oddelek. Bilo je naravnost čudovito, opazovati to veliko tekmo. Iz tega splošnega vrveža so se polagoma začele kazati lepe, veličastne konture po razsežnosti malega, a tembolj umetniško in dekorativno dovršenega semnja.

Zanemarljeni tivolski travnik se je čez noč spremenil v malo mestec. K živahnosti so se pridružile vse, dovipne prislovice. Tam zadaj za sejmščem v onem zabavnem kotu je podieten ruski begunec otvoril malo gostilno. Opremil jo je naravnost po orijentalško. Kot da bi bili kje tam v daljnem bajnem orientu! Ruski »čelovjek« nam nudi »ruske ploške«. In ravno iz tega zadnjega trikotnega kotička se nudi vsakemu skrbnemu opazovalcu najlepša slika vsega sejmšča s prekrasnim ozadjem. V resnici veleharmonična slika! Košati kostanji od dveh glavnih strani! V ozadju pa staro kolizejsko poslopje s svojo temno streho in dalje oni tajni, skrivnostni Ljubljanski Grad... Tu je najlepša panorama vsega sejmšča! Slikovitost te panorame pa še poveča, če stopimo na razgledni prostor šampanjskega paviljona tvrdke Čuček & Komp. Ta tvrdka je zgradila preprost paviljon v zabavnem kotičku. Je domača tvrdka iz Ptuja. Frankopanska ulica 10, preje Waldemar Hientze. Izdeluje prvovrstni šampanjec z znamko »Imperial« in »Elite«. Z razgleda je pogled na sejmšče in ozadje z ljubljanskim Gradom naravnost očarujouč...

Včeraj, zadnji dan, je vladala na sejmšči mrzlična delavnost. Vse je po vseh paviljonihi hitelo dokončavati zadnja dekorativna dela. Vmes pa so potrkavali lepi zvonovi, zvonovi bronasti, izdelani v Strojnih

livarnah za cerkev v Cerknici in jekleni zvonovi Kranjske industrijske družbe. Zvonilo je kot h kakemu velikemu prazniku. Je res praznik naše gospodarske osamosvojitve in osvobojenja!

Kakor smo že omenili, je veliki semnji v celokupnosti krasna, umetniška in harmonična celota. Aranzma je tipičen. Vsak tujec, ki si je do danes ogledal semnji, izjavlja enodušno z začudenjem, da semnji z arhitektoničnega in dekorativnega stališča daleko prekaša druge, po obsežnosti ljubljanskega nadkriljuje mednarodne prireditve. Franchetti, Italijani in Nemci vsi občudujejo agilnost vodstva. Gradbenega voditelja arhitekta g. Costaperaria je znatno podpiral arhitekt g. prof. R. Kregar. Umetniško reklamo za semnji je izvršil akademični slikar prof. Vavpotič, reklamo pa je tiskala mariborska tiskarna Sejsmske plakete je napravil akad kipar g. Dolinar.

Razstava v splošnem.

Ljubljana je po polomu in naši osvoboditvi postala važno središče v trgovskem, industrijskem in obrtnem oziru. Je nekako posredovalnišče med zapadom in vzhodom. Sedaj šele spoznavamo veliki gospodarski pomen tega kulturnega centra Slovenije.

Krasno je zastopana naša težka železna in kovinarska industrija. Jelenice, Ravne pri Guštanju, Celje, Štore pri Celju, Maribor, Muta nad Mariborom, Sv. Lovrenc pri Mariboru, Kamnik, Kropa, Kamnagorica, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Montanska in Ilvarnarska industrija je zastopana po krajih Črna, Mežica, Litija, Celje, Trojane (antimon), Bohinj (bauksit).

Industrijski kralji so kar tekmovali v svojih izdelkih. Tržič, Litija, Prebold, St. Vid, Maribor, Bled, Begunje in Grosuplje.

Kemična industrija: Mosče pri Ljubljani, Vič, Hrastnik, Dravograd, Ruše pri Mariboru, Šoštanj in Rače.

Rekord pa smo dosegli v lesni stroki. Borovnica, Brezovica, Škofjaloka, Kranj, Tržič, Lesce, Bled, Bohinjska Bela, Kočevje, Ziebič, Ribnica, Velike Lašče, Celje, Maribor, Hoče itd.

Tudi gradbena industrija je znamenito zastopana. Razne opekarno, tovarne cementa, škrlil. Na sejmšči so postavljali v tem oziru celo posamezni privatni paviljoni.

Milska industrija je zastopana: Kranj, Celje, Maribor, Domžale, Jarše itd.

Čast nam dela kožna industrija. Tu ne navajamo posameznih tovaren, delstvo je, da je ravno ta panoga industrije razložila svoje najlepše izdelke. Keramika in oljnat tovarne nam kažejo, kaj premore na tihem vsa Slovenija.

Lepe uspehe nam kaže papirna industrija. Paviljon Združenih papirnic je naravnost vzoren in podoben. Ta izbira vsakovrstnega papirja.

Pa tudi domača obrt je na sejmšči častno zastopana. Starstvo, čipkarstvo (Ziri), strunarstvo (Strazišče pri Kranju), suha roba iz kočevskega in ribniškega okraja, pleatarski izdelki, klobuki, ščetke, vrvi, lončarski izdelki in čevlji.

POSAMEZNI VELIKI PAVILJONI.

Paviljon I.

(Industrija usnja, kemični izdelki, tekstilije, perilo, farmacevtski in kozmetični predmeti).

Ljubljanski semnji nam pred vsem kaže veliki gospodarski razmah, katerega je doživela Slovenija po polomu. V paviljonihi šele spoznavamo, kako važne predmete in izdelke imamo doma, čeprav smo doslej vedno v tujini povpraševali za njimi.

Pri glavnem vходу iz Celovške ceste na levo je glavni urad sejmški, na desno policijska stražnica, pošta in Tourist office. Obe poslopji je zgradila Stavbinska družba. Urad je moderno opremljen. Pošta ima telefon in vso pošto odpravnitvo.

Takoj za tem se vrsti na desno prvi veliki paviljon J ob Celovški cesti. V tem paviljonu so najpreje razvrščene vse tvrdke usnjarske stroke.

Ob vrodu je na desno krasen oddelek sedaj ustanovljene tvornice usnja Ljubljana, Kranj in Vrhnika »Indus« preje Carl Pollak. V oddelku so razstavljene in lepo opremljene vse vrste usnja, od najnavadnejšega do najfinejšega. Tvrdka

III. del da sta toliki knjigi, on pa ni tolat!

Postaje pa slaviljenčevo pero ša odkritostnejšee. Jestu mu ne dajo!

Zaklepajo pred njim, ki je vendar na Visokem gospodar, klet in kuhinjo!

In da mu zaklepajo tobak tudi!!!

In da je njegova milostna ona oblast, ki tako drži gospoda, in še je oblast taka, da se zraven prijazno smeje, češ, »žejen in lačen da ji je najbolj všeče«...

Ne poznam dovolj točno dejanskih razmer, da bi se upal besedovati še več.

Ne vem, ali ne bi to škodovalo slaviljenčevemu razmerju z oblastjo. Ali me stvar boli!

In ne morem, da ne bi vprašal: Ali smo Slovenci res taki, da nas ni drugega nego polna usta sape in 20 strani tiska? Ali res, vse kar znamo in imamo, tisti s tem drojem? Ali je bilo res izključeno, da bi se bil znašel med onimi, ki so bili zraven, veliki, da bi bil takaj na Visoko poleg slave in hvale prinesel kaj za srce — par kranjskih klobas, hlebec belega kruha, bokal dobrega vina in pakelje tobaka?

Kar se je zamudilo, je zamujeno. Pa se bo zgodilo, ko bode naša deca pisala šolsko nalogo iz literature, da se bo bralo:

»Doktor Ivan Tavčar je bil pisatelj. Pisal je pravde in romane. Napisal je šest knjig, zadnjo vezano v rdeče usnje. Pa bi bil spisal še sedmo, vezano v srebro in zlato, če bi mu bili dali jesti in piti in tobaka.«

Tužna nam majka!

In če se omenim, da je v Ljubljani kot obkrajno mesto na skrajnem severozapadu države, ne daleč odmejinne daleč od morja, po svoji geografski legi in radi že obstoječih trgovinskih zvez z zapadnim inozemstvom jako prikladno mesto, kot tržišče za blago, ki ga treba uvažati iz inozemstva, se je industrija, trgovina in obrt Slovenije pač ne samo smela smatrati za upravičeno, ampak se **naravnost morala smatrati za**

dolžno ne le sebi ampak cel državi, da v svojem naravnem središču, v beli Ljubljani, ustanovi velike semnje.

Ljubljanski veliki semnji naj omogočajo na najboljši in najhitrejši, najprikladnejši in najpraktičnejši način stike gospodarskih krogov cele države. Ni pa nobenega dvoma, da se bo z gospodarskimi stiki pospešil in okrepljen stik in zveza med vsemi deli države sploh. S tem pa Ljubljanski veliki semnji v najizdatnejši meri pripomore k utrditvi našega narodnega in državnega ujedinjenja!

Pozdravi.

Da je veliki pomen našega semnja našel popolno umevanje v odličnih činiteljih države, za to mi je dokaz Vaša prisotnost, velečljiva gospoda. Čast mi je pred vsemi iskreno pozdraviti gospoda ministra trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho, ki je blagovolno prevzel protektorat našega semnja in ki mu bodi iznova izrečena za to najlepša zahvala. Prisrčen pozdrav izrekam g. ministru dr. Vekoslav Kukuvcu in iskreno zahvalo za zanimanje za naš semnji. Prav tako iskren pozdrav in zahvala za njegovo podporo g. ministru in pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju.

Pozdrav pa tudi vsem Vam gospe in gospodje, ki ste se blagovolili udeležiti otvoritve našega semnja. Predno pa naprosim g. trgovinskega ministra, da otvori naš semnji, smatram, da bo zadosteno ne samo običajni, veljačemu za važne prilike, temveč tudi naši srčni potrebi, da se spominjamo našega junaka kralja Petra Velikega. Osvoboditelja te dni družila žalost nad bolelostjo kralja Aleksandra in ko sedaj z veseljem napolnjuje naša srca vest, da je njegovo Veličanstvo po nevarni bolezn na potu popolnega okrevanja. Njega Veličanstvo kralj Aleksander: živio, živio, živio!

Brzobjavni pozdrav kralju.

Gospoda moja! Sigurne sem pritrčila Vas vseh, da odpošljemo do Njega Veličanstva naslednji brzobjavni pozdrav:

»Ob svečani otvoritvi Ljubljanskega velikega semnja v mnogobrojni številu iz cele države zbrani zastopniki industrije, trgovine in obrti pošiljajo Vašemu Veličanstvu iskren pozdrav. Klanjajo se Vašemu Veličanstvu v neomajni zvestobi in udanosti, prisrčno se veselijo, da je Vaše Veličanstvo na potu popolnega okrevanja in izrekajo iskreno željo, da se Vašemu Veličanstvu zdravje

čim prej utrdi popolnoma v nezmenno radost in korist naše domovine!»

In sedaj se usojam prositi gospoda pokrovitelja ministra trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho, da blagovolj otvori Veliki semnji!

Otvorilni govor ministra dr. Spaha.

G. minister dr. Mehmed Spaho se je za iskreni pozdrav zahvalil in otvoril velesemnji z naslednjim velezanimivim govorom:

Zelo sem hvaležen gospodom prirediteljem, da so mi naklonili častno nologo otvoritve prvega velikega semnja v naši svobodni in uedinjeni državi. V gospodarskem življenju vseh naprednih narodov igra veliko vlogo taki semnji, ki imajo nalogo trgovski in svet konsumentov seznaniti z vsemi izdelki bodisi splošne industrije, bodisi posameznih njenih strok.

Dočim imajo slični semnji v drugih državah v prvi vrsti nalogo, da privabijo čim večje število kupcev iz drugih dežel in da na ta način povečajo in otvorijo nove vire za prodajo in izmeno svojih proizvodov, ima nasprotno današnji veliki semnji povrh še to nalogo, da se v gospodarskem oziru medseboj boljše spoznamo. Nekoliko žalostno je pač, a je istinito dejstvo, da se, akoprem že skoro slavimo tretjo obletnico našega ujedinjenja, na vseh poljih, pa tudi na gospodarskem, slabo med seboj poznamo. Ta veliki semnji — prvi take vrste v naši državi — nam daje pregledno sliko proizvodov enega od ekonomsko najnaprednejših krajev naše države.

V nadaljnjem govoru je minister poudarjal ekonomsko in finančno važnost velesemnja. Izrazil je nado, da čemo s tem sejmom povečati zanimanje za intenzivnejšo produkcijo in s tem izboljšati valuto. G. minister je končno izrazil veselje in čestitil prirediteljem na dobro uspelem semnju. Minister je nato proglasil semnji za odprt.

Za ministrom trgovine je govoril minister za socialno politiko g. dr. Vekoslav Kukuvec, ki je poudarjal, da je tudi delavec mnogo s svojim marljivim delom pripomogel k današnjemu semnju. On ima nalogo, da izvede zakone, ki bodo ščitili delavčvo blagostanje.

Med sviranjem državne himne je bil nato semnji slovesno odprt. V zraku je plaval aeroplan. Nato si je g. minister s spremstvom ogledal posamezne paviljone. Z velikim zanimanjem je ogledoval vse oddelke vseh panog in strok.

Delniška pivovarna.

Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laški trg v Laškem. Delniška družba Zalec in Laški trg v Laškem je bila ustanovljena leta 1902. Prvi družinski predsednik je bil sedanji pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Začetkom svojega obstanka je imela družba svojo centralo v Ljubljani ter je varila pivo v obeh svojih pivovarnah. Na ljubljanskem semnju ima družba svoj paviljon. Priporočamo pokušno vsem zainteresentom in ljubiteljem dobrega piva.

Združene papirnice v Vevčah, Goričanah in Medvodah.

Združene papirnice v Vevčah, Goričanah in Medvodah so postavile na ljubljanskem semnju velik paviljon. V Goričanah je tvornica lesovine in celuloze, v Medvodah tvornica lesovine, ki se uporablja za papirnice v Vevčah. V okusno urejenem paviljonu je tvornica razstavila papir iz tkanine, tiskovni in konceptni papir, srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice, rotacijski tiskovni papir, ovojni papir iz čiste celuloze in še razne vrste papirja. Tudi druga manjša papirnica bratje Platnik iz Radeč pri Zidanem mostu bo zastopana na sejm. Razstavila bo najfinišni papir za dokumente in igralne karte. Tudi različne kartonaže, ki se bavijo z nadaljnjim podaljševanjem papirja, so številno zastopane. Tvrda Bonač je razstavila kartonaže, papirne in knjigovodne izdelke, trdka Černažar in drug je razstavila litografske izdelke, etikete, lepake itd.

Bašin i drug.

Prva jugoslovenska tvornica telovadnega orodja

je razstavila orodje domačega izdelka. Jugosloveni smo bili do sedaj v tem predmetu absolutno ovezani na tujino. Orodje, katero je razstavila trdka Bašin i drug, v polni meri dosega in celo prekaša vse inozem-

Politične vesti.

— Kongres Zveze svetovnega bratstva v Pragi. 28. pr. m. se je pričel v Pragi kongres Zveze svetovnega bratstva. Prišli so zastopniki Zveze z raznih strani sveta. Prvi dan je med drugimi govoril Jenkins, predsednik britskega narodnega sveta bratstva, poudarjajoč, da treba po vsem svetu delovanja za bratstvo in ne za enakost. Treba je, da bi drug drugemu ved večji in zaupali in da bi med ljudmi in narodi prenehala dosežanja strahna nezaupnost. Kar je naravno slabo, ne mora biti politično dobro. To geslo naj postane bodoči zakon narodov. Samo bratstvo je pravna nagrada za vojno. Ni pravo geslo: živeti in pustiti drugim, da živijo, modernno geslo mora biti: živeti in pomagati živeti! Ameriški delegat dr. Beacher je izjavil, da upajo Američani, da se po strahni, krvavi evropski vojni Evropa umiri in da pride po ameriškem vzorcu do stvaritve Združenih evropskih držav ter da prenehajo svaženje raznih načrtov za krvavo maščevanje in boje med narodi. Nemo dr. Varnpenig je izjavil, da tudi Nemci žele priti zopet v stik z ostalimi narodi v smislu bratstva, ker imajo tudi oni željo in nagibenje do tega, da bi se udeleževali pri urenitvenju velike moderne ideje bratstva vseh ljudi in narodov. Sir William Ward je izjavil, da se ves svet zahvaljuje češko - slovaškemu narodu, ker mu je dal velike svetovne glave: Husa, Chelického, Komenakega, Palackega in Masaryka. V ponedeljek je bil na Staromestnem namestu ob Husovem spomeniku velik ljudski tabor, katerega se je udeležilo nad 10.000 oseb. Zastopnik Lloyd Georgea Richard Winfrey, član angleškega parlamenta, je pozdravil imenom svobodnega angleškega naroda osvobodjeni narod češkoslovaški in izrekel željo, da bi češkoslovaška država delovala v duhu slavne svoje zgodovine in krepko sodelovala pri sgradi Zveze narodov, ki je edino izhod iz današnjega svetovnega meteča, ki se mora odstraniti samo z duhom pravega bratstva. Prihodnji kongres svetovnega bratstva se bo vršil v Palestini.

— Ojačanje meje proti Madžarski. Beograd, 2. septembra (ZNU) Radi vedno pogostejših madžarskih napadov na severnem delu naše meje se je sklenilo, da se v popolno zavarovanje naše meje očisti naša vojska.

— Nasilstva Madžarov. Beograd, 2. septembra (ZNU) Ministri predsednik Pašić je snoči sprejel deputacijo iz Baranje, ki je prišla v Beograd, da poroča o strašnem postopanju Madžarov v Baranji. Vlada je takoj sporočila obmejnim oblastvom, naj kar natančneje poročajo o razmerah v Baranji.

— Ali je res? Iz Rima poročajo, da so poleniki, ki so nastale v sled papeževga pisma tržaškemu škofu, zapadle Vatikan prav neprijetno, ker se ni pričakovalo, da se bo pismo tolmačilo kot nekako vzpodbujanje onezga dela duhovščine v Primorju, ki goji do Italije sovražno čustva. Glede na to se govori, da je Vatikan poslal tržaškemu škofu instrukcije, kako naj posvari jugoslovensko duhovščino, da se bo vzdrževala vsakega žaljenja čustva italijanskega prebivalstva, tudi iz teh razlogov, da bi se strankam ne dajala prilika, uporabljati to proti verskim interesom.

Iz naše kraljevine.

— Kongres književnikov in umetnikov. Društvo hrvatskih književnikov priredi v sporazumu z ostalimi kulturnimi združenji Jugoslavije meseca novembra kongres književnikov in umetnikov. Izvolilo je poseben pododbor društva. Vsi književniki in umetniki se vabijo, da Društvo hrvatskih književnikov v Zagrebu javijo svoje želje in predloge za kongres.

Solstvo.

— Pričetek šolskega leta 1921/22 na javnih mestnih ljudskih šolah v Ljubljani. Na javnih mestnih ljudskih šolah ljubljanskih, izmisli I. in II. mestno deško ljudsko šolo in pa mestno pomožno šolo, prične se novo šolsko leto 1921/22 v sredo, dne 4. septembra 1921 s skupno sv. mašo in v četrtek, dne 15. septembra 1921 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bo v ponedeljek, dne 12. in v torek dne 13. septembra 1921 vselej od 8. do 12. dopoldne, in sicer: Za III. in V. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21; za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju Na prulah št. 13; za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za III. mestno deško ljudsko šolo in pa za mestno manjšinsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 19; za šišensko deško in deškiško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Gasliški cesti št. 242; za mestno barjansko šolo v šolskem poslopiju na Izlanski cesti št. 40. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno odklanjajo, po čemur se je šolskim vodstvom točno ravnavati. Vse podrobnosti poslušajte šolska vodstva pri vpisovanju.

— Začetek šolskega leta na meščanski šoli v Zalcu. Vpisovanje se vrši za vse učence in učence dne 15. septembra od 8. do 12. ure. Redni pouk se prične 16. septembra 1921. V prvi razred se sprejmejo tisti, ki so z dobrim uspehom dovršili peto šolsko leto ljudske šole. Pri vpisovanju se mora predložiti: 1. zadnje šolsko izpovedno, 2. krstni list ter vsled s šolskim letom 1921/22 uvedene šolnine in vpisnine tudi 3. tozadevno izjavo pristojne občine za tistega, ki se hoče oprostiti plačanja vpisnine in ev. šolnine. Potrebna pojasnila glede vpisne in šolnine na naši šoli dobi vsakdo pri svoji domači občini. Ravnanje meščanske šole v Zalcu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. septembra 1921.

— Poset na Gorenjskem. Minister za trgovino in industrijo g. dr. Mehmed Spaho in pokrajinski namestnik g. minister Ivan Hribar sta se večeraj popoldan najprej ogledala ljubljanski veliki semnji. Izšla sta svojo radost in zadovoljenje sprido tako posrecone uredbe te na velike zasnovane naše gospodarske prireditve. Nato sta se odpeljala v spremstvu ministrskega načelnika g. J. Stankovića, šefa kabineta trg. ministra g. dr. Žižeka, šefa svetnika g. dr. R. Marja in zborniškega tajnika g. Frana Windischerja na Gorenjsko v industrijalni Tržič. Vrtili se je najprej ogled tiskalnice in predilnice v Tržiču, katero sta razkazovala gg. Andre Gassner in Glanzmann. Potem so posetniki odšli v odnošno tovarno na čevlje, kjer je postal lastnik tovarne g. Peter Kozina posetnikom podrobna pojasnila o uredbi obrata. Na povratku je g. pokrajinski namestnik predstavil g. trgovinskemu ministru v Kranju g. župana C. Pirea in več mestnih odbornikov. Pred odhodom se je vrtil ogled novega tiskarskega podjetja »Vulkan« v Kranju.

— Trgovinski minister na Bledu in v Bohinju. Minister za trgovino in industrijo g. dr. Mehmed Spaho se odpelje jutri v nedeljo v spremstvu g. kr. namestnika ministra g. Ivana Hribarja na Bled in v Bohinju, da se pouči o razmerah v teh naših oddaljenih letoviščih. Uverjeni smo, da bo povsod našel prisrčni sprejem.

— V proslavo 70letnice kr. namestnika Ivana Hribarja izide posebna slavnostna številka »Slovenskega Naroda« s slavljenčovo sliko. — Prijatelje našega lista vabimo na sodelovanje. Prispevki naj se nam pošljejo do nedelje 11. 4. m.

— 70 letnica polkovnika Vukasovića. Večeraj je slavil g. polkovnik Janko Vukasovič svojo 70 letnico. Kakor smo že poročali se mu polno poklonilo starostništvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Dopoldne ga je posetil tudi g. kr. namestnik minister Ivan Hribar, s katerim veže slavljenca dolgoletno iskreno prijateljstvo, ter mu čestital k jubileju. Popoldne mu je izročila posebna deputacija kluba »Socje« čestitke njegovih ožjih primorskih rojakov. Osebo mu je prišel čestitati tudi podnamestnik g. dr. Vilko Baltić. Ob 5. je bil na Zelenem hribu, kjer slavljenec stanuje, prijateljski sestanek, ki so se ga med drugim udeležili poveljajoči general g. Djorgje Dokić s soprogo, komandant mesta polkovnik Pollak, šef štaba dravske divizije Milković in več drugih oficirjev, dr. Karel Triller, dvorna svetnika Rustja in Gabrijelčič, posl. dr. Zerjav in mnogo drugih prijateljev in znancev, ki so prišli jubilarju osebno čestitati. Za prijetno zabavo je skrbel znan kvartet prof. dr. Kozina, ki je mojstrsko zapel več slovenskih in srbskih pesmi.

— V Tržiču je v petek popoldne pretežni del delavstva v predilnici in tiskalnici popoldan odšel iz tovarne. Nastala so nesoglasja zaradi zahtev po regulaciji mezd. Našejati se je, da prične v kratkem zopet delo.

— Kolere ni! Današnji »Napretek« javlja, da se je v Ljubljani pretekli teden prigodil en slučaj kolere. Ta vest je nerazsodna! Vest je nastala, ker se je v tedenskem zdravstvenem izkazu mestnega fizikata, pomotoma en slučaj trebušnega legarja vpisal v rubriko »kolera«.

— Ljubljanskim obrtnikom se naznaja, da pridejo v nedeljo, dne 4. septembra popoldan ob 11. uri 30—40 zagrebških obrtnikov, da si ogledajo ljubljanski velesemnji. Ob tej priliki žele, da se z ljubljanskimi obrtniki, zlasti stavbene stroke osebno spoznajo in o važnih zadevah pogovore. V ta namen se bo vršil v nedeljo popoldne ob 4. v prostorih Narodnega doma prijateljski sestanek zagrebških in ljubljanskih obrtnikov. Prosim ljubljanske obrtnike, osebno stavbene stroke, da se v nedeljo popoldne ob 11. udeležijo sprejema na juž. kolodvoru in popoldne ob 4. prijateljskega sestanka v Narodnem domu. Eng. Franchetti, načelnik zveze obrtnih združenj.

— Smrtna kosa. Umrl je večeraj na griži g. Ivan Jenko, sluga mestnega fizikata. Bolezen je nalezel, ko je bolniške prevažal v bolnico. Zapuščel ženo z malimi otroki v največji bedi. Ker je postal žrtve svojega poklica, se je nadejati, da bo za njegovo rodbino skrbela mestna občina. Pogreb bo danes. Blag mu spomin!

— Orion gasilni aparat. Praga, Pavillon H—260. Danes ob 3. popoldne se vrši praktična izkušnja s aparati na vrtu Narodnega doma. P. t. Interesenti dobro došli.

— Tramvajski promet je začel dne radi ljubljanskega velesemnja zelo narasel. Strašna gneča je po vozovih skoro ves dan, najhujša pa v vseh dopoldanskih urah. Nujno je potrebno, da se vozovi podvoje. Občinstvo to zahteva.

— Zdravniška vest. Zdravniško društvo v Mariboru obvešča vse študentske tovariše, da je kot zastopnik blagajniškega zdravstva imenovan od društva g. dr. Tavčar, na katerega naj se obračajo s svojimi željami in priporočili. G. dr. Tavčar se nahaja do torka zvečer v Središču, od srede dopoldne pa v Ljubljani, kamor naj se pošiljajo dopisi pošto ležeča. Obnemaj

se gg. tovariši zdravniški vabijo, da se v petek dopoldne ob 9. v restavraciji ljubljanskega Narodnega doma udeležijo pogovora o skupnem nastopu.

— Zdravniško in medicinsko štipendije. Opozorjamo na razpis zdravniških štipendij bolniške blaginje ljubljanske. Razpisane so tri štipendije po 1000 D mesečno za kirurge specialiste, 1 štipendija za bakteriologa in 3 štipendije za medicince po 10.000 K na leto. Pojasnila glede zdravniških štipendij daje šef-zdravnik blaginje dr. Bloiweis, prošnje za dijaške štipendije pa je treba vložiti do 15. t. m. pri okrajni bolniški blaginji v Ljubljani.

— Služba božja v evangelijski cerkvi se vrši v nedeljo ob 10. dopoldne.

— Govor o sv. pismu (slovenski) se vrši v nedeljo ob polnoči zvečer v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— Promenadni koncert godbe ZJZ. Ker se dne 3. avgusta t. l. nameravani koncert godbe ZJZ radi nepričakovanih ovir ni mogel vršiti, se vrši v nedeljo, dne 4. t. m. od 11. do pol 13. pred Tirolskim gradom.

— Pozabil se je dne 1. septembra t. l. paket s perilom v popoldanskem vlakcu št. 45. (Mariborski vlak). Oddaja se na Karlovska cesta 7 proti dobri nagradi.

— Zatekla se je lepa psica volčje pasme. Na vratu ima dve znamenki z letnicami 1920 in 21. Lastnik naj se obrne na upravitelja.

— Železničarska afer. V sredo, 7. t. m. bo pred tukašnjim okrajnim sodiščem obravnavo radi žaljenja časti na tožbo gg. žel. inšpektorja Rikarda Negovetiča, inšpektorja Zemlje in višjega revidenta Mraka prod. višjega žel. komisarja g. dr. Ivanu Kavčiču. Obtoženec je nastopil za svojo očitke dokaz resnice.

Narodna obrana.

— Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda. Se vrši dne 3. septembra v Ljubljani. Ob 9. uri jutraj je zopet zborovanje v družbeni pisarni v Narodnem domu. Dostop imajo izključno le delegati, pokrovitelji in CM. obrambeni skladovci (kamaraji). Ob pol 11. se vrši Velika skupščina v veliki dvorani Kazine. Vabljeni so vsi prijatelji Družbe. Udeležiti se zborovanja polnoštevno, da pokažemo javnosti, da živimo v našem narodu z idealno neoblašano ljubezen in požrtvovalnost.

— Vsem udeležencem »Velike skupščine« sporočamo, da sta dovolili obratni vodstvi južne železnice in malih železnic (to je po vseh prerah južne železnice ter po malih železnicah Ljubljana - Vrhnika, Grobelno - Rogatec, Slov. Bistrica, Poljčana - Konjice) polovico vožnje vsem, ki se pri blagajni izkažejo s potrdilom svoje družnice, da se kot delegati ali pokrovitelji udeležijo CM. velike skupščine. Za vožnjo nazaj pa se morajo zgledati v Družbeni pisarni, da dobe potrdilo, da so se skupščine res udeležili.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je postal trgovec g. Iv. Perdan od Družbenih vžigalic zopet 10.000 K. Rodov ljublj. čim bolj bodete uporabljali Družbino vžigalice, tem bolj bodete podpirali našo družbo.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je darovala p. n. rodbina dr. V. Baltića v Ljubljani za kamen 200 kron — v počastitev 70letnice g. dr. Ivana Tavčarja. Iskrena hvala!

Sokolstvo.

— Sokol St. Vid. Stična nathanja vsem bratskim društvom, da se prireditev dne 4. septembra t. l. v Stični vsled žalovanja N. Val. kralja Petra I. ne bo vršila, ampak se preloži na prihodnje leto Zdravol Odhor.

Turistika in sport.

— Nogometna tekma Grazer Amateurstadion. Ilirja se vrši v nedeljo 4. t. m. ob 17. na prostoru Ilirije pred državnim kolodvorom. Graški Amaterji so lansko sezono izgubili v Ljubljani in dosegli proti Iliriji rezultate 3 : 2 in 2 : 4. So prvorazredno avstrijsko moštvo, ki uživa dober renome. Ilirija bo nastopila proti njim s istim moštvom, ki je pretečeno nedeljo tako izvrstno igralo proti sarajevskim Amaterjem.

— Boksarski match med avstrijskim championom težke kategorije Roem in championom lahke kategorije Vrbaničičem se priredi v nedeljo 4. t. m. pred nogometno tekmo Ilirija v Grazer Amateure na sponarjenem prostoru Ilirije pred državnim kolodvorom. Pričetek ob pol 17. Po velikanški pozornosti, ki jo je vzbujal pravkar match za svetovno prvenstvo med Amerikancom Dempseyem in Francozom Carpentierom po celim svetu, bo tudi nedeljski match med tema izvrstnima atletoma za naše sportne kroge velika senzacija.

Društvene vesti.

— Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona«. Zbirališče za jutrajšnji popoldanski zlet je točno ob 4 na 2. popoldne pred južnim kolodvorom. Izlet je za vsakega izvršujočega člana in članico obvezen. Pridite vse in vsi!

— Gospejno društvo krščansko ljubiteljsko sv. Vincencija Pavlanskega (Jozefinim). Redna mesečna seja, ki bi se imela vršiti v torek, 6. septembra, se preloži na nedoločeni čas.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Bo počitniški oddih satne

pevski zbor zopet svoje redno delovanje. Bodoča koncertna sezona 1921/22 bo izredno važna z ozirom na proslavitev 50letnice Glasbene Matice kot našega prvega glasbenokulturnega zavoda in 30letnice obstoja njenega pevskega zbora. Poleg rednih, pripravljanih se bo zbor za velike slavnostne koncerte, pri katerih je obljubil svoje sodelovanje zborov ljubljenece g. ravnatelj Matej Hubad. Vabimo tedaj vse naše že do sedaj delujoče, vse izkušene pevce iz stare naše pevške garde, pa tudi dobre, navdušene nove moči, predvsem tenorske, da se prijavijo v zbor. Le po kakovosti pevskih glasov in po disciplini odlični zbor, bo zmogel v tem jubilejnim letu Glasbene Matice izvršiti dostojen jubilejski program. Pripraviti bo torej dostojno slovensko reprezentanco. Prijave za pevce, ki so že delovali v našem zboru, sprejema odbor v dnevi 5. do 15. septembra t. l., za nove in novič vstopilne pevce pa od 9. do 15. septembra t. l. v arhivu (št. 2) Glasbene Matice. Skupni pevski sestanev vseh pevcev in pevk, pa se vrši v četrtek, dne 15. septembra v dvorani Glasbene Matice ob 8. zvečer. Odbor.

— Poziv hrvatskim, srpskim i slovenačkim pjevačkim društvima. U koliko se pojedina društva nису najavila, da će ili po izaslanicima sudjelovati kod otvorenja Runjaninove spomen ploče u Vinkovcima, ovim se putem pozivlju, da to nefaljeno učini do najkasnije 7. rujna 1921. na naslov: M. Medvedović, Vinkovci ili Klub hrvatskih književnika u Osijeku. Gajev trg 4 uz točno naznaku broja osoba, da se pravodobno za proslavu provedu predradnje. Rok same proslave javit će se onda desetak dana prije putem novinstva.

— Pristop k Družabnemu klubu uradničarstva. Skoro vsi sloji imajo že svoje klube, oz. izobraževalna društva, le uradništvo tega do danes ni imelo. Za to si je uradništvo na sestanku dne 25. febr. 1921 v Narodnem domu ustanovilo društvo »Družabni klub uradničarstva v Ljubljani«, katerega pravila se določijo v društveni pisarni. Član tega društva lahko postane vsak, bodisi zasebni ali javni uradnik oz. uradnica, kot podporni član pa pristopi lahko vsakdo. Da se bode društvo zamoglo razviti in da bode imelo uradništvo od istega res koristi, pozivljamo vse prijatelje, tovariše in tovarilce, da takoj pristopijo k temu edinemu uradniškemu izobraževalnemu društvu. Čigar namen je v prvi vrsti delovati na kulturnem polju ter prirediti družabne izlete, predavanja, pesne tečaje itd. Člarnina znaša mesečno 10 K, za podporne člani pa najmanj 20 K. Pristopnina 2 K. Svoj pristop lahko javite ustmeno ali pisмено »Družabnemu klubu uradničarstva«, ki posluje začasno na Cesti na Rudolfovo železnico (poleg restavracije »Novega sveta«) št. 6 in sicer vsak torek, četrtek in soboto od 14. do 15. ure.

Najnovejša poročila.

IZPOLNITEV TRGOVSKE IN OBRTNIŠKE ZBORNICE ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

— Beograd, 3. septembra. (Izv.) V zmislu predlogov, podanih svoj čas trgovskemu ministru, je odredilo ministristvo za trgovino in industrijo: Število sedanih zborničnih članov se povekša na ta način, da bo imenovanih znatno število zborničnih članov. Kompletirana zbornica bo štela 48 članov. Tako izpopolnjena zbornica bo poslovala do novih volitev za katere b izdelati nov volilni red. Imenovanje novih članov je velike važnosti v prvi vrsti zategadelj, ker določa zastopstvo tudi oni okraj, ki po razširjenju zborničnega okoliša v zbornici še niso bili zastopani.

ZDRAVJE KRALJA ALEKSANDRA.

— d Beograd, 2. ept. Na sinočnji seji ministrskega sveta je poročal ministrski predsednik Pašić o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja Aleksandra. Stanje se je obrnilo na bolje in je odstranjena vsaka nevarnost, vendar pa je po mnenju zdravnikov kralj tako oslabil, da bo potreboval najmanj tri tedne, da se popravi in se bo moral v tem času vzdrževati vsakega napora. Zaradi tega ni mogoče, da bi se kralj pred enim mesecem vrnil v domovino. kakor se je to mislilo prej. Kralj se najbrže povrne še le meseca oktobra.

NAŠI DELEGATJE NA ZBOROVANJU ZVEZE NARODOV.

— d Beograd, 2. sept. Danes odputuje v Zenevo dr. Miroslav Spaljković z našim bernskim poslanikom Jovanovičem in vseučiliškim profesorjem Novakovičem, da zastopajo naše interese na zborovanju Zveze narodov, ki se začne 4. septembra.

MINISTRSKI SVET.

— d Beograd, 2. sept. Danes med 16. in 20. uro se je vršila ministrska seja, na kateri so sklenili, da kolonizirajo begunce iz Baranje v Južni Srbiji. Ravno tako se je govorilo o možnosti, da se na severni meji kolonizirajo odporni življi, n. pr. iz vranjskega in topliškega okrožja. Razpravljali so tudi o nekaterih drugih vprašanjih in podpisali nekatere ukaze.

DEMOKRATSKORADIKALNA POGAJANJA.

— d Beograd, 2. sept. V kratkem se bodo nadaljevala pogajanja med demokrati in radikali.

PROMETNA POGAJANJA Z ROMUNIJO.

Dosežen sporazum.

— d Beograd, 2. sept. Po poročilu iz Bukarešte od 30. avgusta se je dosegel sporazum med našo kraljevino in Romunijo. Posebna komisija, ki je imela izdelati predloge o železniškem, poštnem in brzojavnem prometu med Jugoslavijo in Romunijo, je končala svoje delo in predlagala sporazum, ki naj obstoja v glavnem iz nastopnih točk: 1) Vzpostavitev mednarodne proge Beograd-Bukarešta. Zgradi naj se železnica preko Mehadije in Smedereva; pri Smederevu naj bi se zgradil velik železniški most. Proga naj bi bila sestavni del mednarodne proge Bordeaux-Odesa. 2) Zgradi naj se železniška zveza od Craiove do Beograda preko Gruje, Negotina in Požarevca z mostom med Grujo in Prahovom. 3) Zgradi naj se železniška proga preko Tamišvara do Bazijaša, ki bi na romunskem in našem ozemlju bila približno enako dolga in s katero bi se osebni in tovarni promet znatno olajšal, ker bi s tem odpadle vse ovire, ki so dosedaj otežkočale promet. 4) Izboj brzojavnega prometa med našo in romunsko kraljevino. Naši člani komisije se vračajo v Beograd, da sporazum predložijo vladi v podpis.

DEMARŠA MALE ANTANTE.

— d Beograd, 2. sept. Zastopniki male ante v Pragi so v neprestanem kontaktu glede skupnega koraka pri madžarski vladi, da se z njo ki naj ima značaj ultimata, zahteva da se brezpogojno izvrši trianonska mirovna pogodba. Madžari morajo izprazniti vse dele dežele in se morajo popolnoma razorožiti.

Darila

— Za zgradbo Sokolskega doma v Spodnji Šiški so darovali gostje ob priliki zaroke g. Mici Stoparijeve z g. arht. Ivo Zupanom 280 K.

Kultura.

— Kolektivna razstava slik Saša Santla v »Mladiki« je za čas velesojna otvorenja vsak dan od 9. do 12 in od 18. do 15.

— Narodna galerija v Šolskem drevoredu št. 2 bo odprta vse dni Ljubljanske velike asenja od 9. do 12. in od 14. do 17. Vstopnina i D. Vabimo obiskovalce semnja, da si ogledajo to zbirko moderne slovenske umetnosti.

— »Zdravje«. Zdravniški pouk o zdravju in boleznih. List s tem naslovom imamo 1½ leta. Ne pristaja mi in tudi nimam namena, da izražam svoje mnenje o pomenu in važnosti tega lista. Smem pa imeti in povedati svoje misli o praktični porabnosti »Zdravja«, s katerega sedanjo uredbo ne stirim. Črez nekaj let bo namreč trehalo dokaj iskanka, ako boš se hotel o kakih stvarih poučiti: je vse preveč raztreseno. List izhaja na dveh polah. Stavim na pretresovanje, ali bi ne kazalo, da se polovica ali večji del lista določi v alfabetično urejeno publikacijo tozadevne vrstine. Taka leksika najdemo pri vseh veljih narodih. Leta 1917. n. pr. so začeli na Dunaju izdajati »Lexicon der Gesundheitspflege«, ki je razpravljal v prvem zvezku med drugim o Abdominaltyphus, Abhörung, Abreihung, Abszess, Abzehrung itd. Ta le alfabetična ureitev dela v knjigo vezane zvezke vedno in lahko rabljive. Manjši del pojedinih zvezkov bi se pa lahko porabljal za publikacijo tekočih zdravstvenih novosti, slinčno kakor dozdaj. — Dr. Kronvogel.

Gospodarske vesti.

BORZE.

— d Zagreb, 2. septembra. Devize: Berlin 210.25—211.25, Italija izplačilo 805—825, ček 800—820, London 680 do 685, Newyork 180—180.50, Pariz 1430 do 1432.50, Praga 217—219, Svica 3090 do 0, Dunaj 16.15—16.20. Valute: Dolarji 179.25—179.80, avstrijske krome 17—18, carski rublji 22—30, 20 kron v zlatu 0—650, francoski franki 1425—0, napoleondori 635—640, nemške marke 208—210, italijanske lire 815—818, českoslovaške krome 211—0.

— g Nabava amonijevega solitra in žvepla. Uprava smodnišnice v Kamniku je razpisala tajno licitacijo za nabavo 80.000 kg amonijevega solitra in 20.000 kg žvepla. Licitacija se vrši pri gori imenovani upravi dne 15. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne. Na ponudbo, ki bi ne bile pravilno sestavljene in bi ponudniki prej ne položili predpisane kavnice, se ne bo oziralo. Garancijska pisma morajo biti registrirana.

na in ne smejo biti omejena za določen čas. Pogoji za ta razpis so interesantom na vpogled v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— g Nabava 90.000 kg želatane pločevine. Direkcija državnih železnic v Sarajevu (uprava materiala) razpisuje potom javnega natečaja nabavo pločevine v debelosti 7 mm 20.000 kg, 1 mm 10.000 kg, 1½ mm 40.000 kg, 3 milimetra 5000 kg, 4 mm 5000 kg in 5 mm 10.000 kg, skupaj 90.000 kg. Ponudbo je pošiljati gori imenovani direkciji v zaprtih kuvertah (zavitihi) z označbo »Ponudba na želatani lim (pločevino) na razpis br. 24.123« najkasneje do 12. septembra t. l. 12. ure dopoldne. Cene je nastaviti vstevši vse stroške do poljubne postaje v kraljevini. Razpis je interesantom pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— g Dobava ekonomskega materiala za tobačno tovarno v Sarajevu. Dne 15. septembra t. l. se bo vršila v pisarni upravnika državnih monopolov ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija za dobavo 10.750 risov papirja različnih oblik in kakovosti, nadalje 850 zavitkov po 25 kg temnega kartona, 105.000.000 komadov in 650.000 metrov sponk iz pločevine, 2600 zvitkov gumiranega papirja po 250 m, 45.000 zvitkov papirja za smotke v dolžini po 1500 m in 17.500 zvitkov papirja za svačvice v dolžini po 1000 m v različnih širinah, 6000 kg lopa ter 20.000 kg jeklenih žebeljev. Pravilno opremljena ponudba v zapečateni kuverti je pošiljati na kancelarijo uprave monopolov v Beogradu. Interesantom so pogoji kakor tudi vzorci na vpogled pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— g Produkcija petroleja v borslavskem področju je dala meseca julija t. l. 46.065 cistern petroleja po 10.000 kg. Pretekli mesec je znašala produkcija 4526 cistern.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Modni salon

Zidovska ul. 8.

MARIJA GÖTZL

Podružnica

Zidovska ul. 7.

Priporočila največje izbore usakoorstnih najnovejših damskih klobukov.

Proda se:

od kolodvora Graz, Nemška Avstrija, zamotano

15 kompletnih postaj za namizne proge z avtomatičnimi pritiskalnimi gumbi, drž. mikrotelefon za vsakih 15 prog, nove iz tovarne, za skupno ceno dinarjev 3750.—. 6 postaj namiznih prog za vsakih 5 prog, rabljene za skupno ceno dinarjev 600.—. 120 m telef. kabelna (25 parig) z volno prepleteni, parafinirani, novi skupna cena Din. 3000.—. Naslov pove upr. Slov. Nar. 6124

Proda se:

Od kolodvora Graz, Nemška Avstrija, omotano:

5000 izolatorjev za doljno napetost, 60x85 RM3, beli a D 2-25 4000 ditto. 70x105 RM3, beli a D 3-25 1400 izolatorjev zgornje napetosti za vsakih 21.000 Volt obratne napetosti, 40.000 poizkusne napetosti, 150 mm visoki, 145 mm veliki premirja ploščevine vsak komad dinarjev 21.—. 700 ditto. za 13.000 Volt obratne napetosti, 110 mm visoki, 110 mm premirja ploščevine kom. a D 11-150 ditto. za 5000 Volt obratne napetosti, 80 mm visoki, 80 mm premirja, komad a dinarjev 6-25.—. Naslov pove upr. Slov. Nar. 6125

Strešno lepenko

ima v zalogi načenene Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. 3. Telefon 513.

BAKULA

TRSTJE

za strope in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Radi preselitve na prodaji

Dvorec s šestimi stanovanjskimi prostori, opremljen z meščanskim pohištvom, 25 oraloval obdelanega sveta, vinograd z najboljšim pridelkom, cca 100 hl, gospodarska poslopja iv posebej ležeca vila, lastna trsnica in drevesna ca, 12 glav govedi, 10 prašičev, 4 konji, luksuz-vozov, itd., v najdaljšnji legi celjske okolice. za 1.000.000 K. Visoka rentabilnost in reprezentanca. Pojasnila daje: Aloma Company d. z o. z., Ljubljana. 6224

Močan učenec in učenka

se išče za takojšnji nastop v trgovino z mešanim blagom pri trdniki Ludovik Krautdörfer, Loče p. Poljčanah. 6261

Prostovoljna javna dražba.

se vrši 7. t. m. ob 9. uri dop. v Rožni ulici 7, za razno pohištvo. 6258

2 učenki

od 10 — 14 let se sprejme v popoln pension, pri boljši družini. Ponudbe pod „MR 100“ na uprav. Slov. Nar. do 8. septembra, 6263

Udova išče mesarja

kot pomočnika ali kompanjona kot gospodar, da bi sam vodil. Najraje iz dežele. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 6268

Kompanjon

izkušen trgovec želi sodelovati s kapitalom do K 250.000 v trgovini z deželnimi pridelki ali lesom ali pa v trgovini s špecerijami in kolonialnim blagom v prometnem kraju Slovenije. Ponudbe pod „Bačvanin“ na oglasni zavod Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 6252

Strojnik (mašinst)

z izpričevani, ki je tudi izvežban v popravilu strojev za izdelovanje lesa se vzame s 1. oktobrom v stalno službo. Ponudbe na Vinko Augustin, parna žaga za g. St. Jurju ob juž. železnici.

Velika zaloga in po ceni: Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemamo in vsakovrstni deli. Vse dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 6047

„Tribuna“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ul. 1.

Med. drog. „Adrija“

razstavlja na Ljublj. velesojlmu paviljon H štev. 238.

Absolvent trg. šole išče mesta pri velepodjetju kot

praktikant.

Gre event. brezplačno. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod I. R. 1901/6140.

Po najugodnejših cenah.

žitne rožičke (Secale cornutum) kupuje lepo in čisto blago, vsako količino, „ISIS“ d. d. Zagreb. kamor naj se vpošljejo vprašanja in naznanijo količina. 6143

Knjigovodja (kinja)

popolnoma samostojen in zimožen bilance se stalno namesti. Sprejme se tudi perfektna

strojepiska

ki tudi dobro obvlada tesnopol. Nastop takoj. Ponudba z vsemi navedbami in zahtevki na Pavel Mayr, elektrarna v Kranju. (6253)

Konji.

Družba „IMPEX“ v Ljubljani bo o priliki Ljubljanskega semnja (3.—12. septembra) imela na prodaj večje število prvovrstnih in in plemenitih konj raznih pasem.

Atelje Helios

Veličan Bašter, Aleksandrova cesta 5, LJUBLJANA.

Izdeluje moderne slike v vsaki velikosti.

Priporočila se papirna trgovina

IVAN GAJŠEK,

Ljubljana

ki ima veliko zalogo vseh vrst

papirja

trgovske in poslovne knjige, pisarniške in šolske potrebščine kakor tudi lastno založništvo šolskih zvezkov „TABOR“ ki se izdelujejo v knjigoveznici.

M. Bivic, Sv. Petra c. 29

ki izdeluje tudi galanterijska dela.

Klavirije

uglasje in popravilo solidno in točno ter gre tudi na deželo.

Feliks Pavle, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Iščem viničarja

srednje starosti, oženjenega, z dobrim priporočili, za vinograd v Letovanici kraj Siska. Radko Krakor, trgovac Sisk, Hrvaška. 5812

100 vagonov

bukovega oglja in 50-100 vagonov bukovih drv, se kupi takoj. Naslov pove an. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 6171

Krtače

za obleko in likanje, ribarice brez in s korenino, zobne, mazalke, konjske, omela motorov (Spaga), čevljarstvo prejo priporočila OSVALD DOBEIC, veletrgovina, Ljubljana, sv. Jakoba trg 9. 6091

Cigaretni papir,

pisemski in stekleni (glas), stročnice, otročje sesalke, zimnate in usnjate vezalke, glavnice, čistilo (krema) ličilo, mast za usnje, pralno in toaletno milo, fine sveče ter razno galanterijo nudi po najnižjih cenah veletrgovina OSVALD DOBEIC, Ljubljana Sv. Jakoba trg 9. 6077

Išče se mesečna soba

s posebnim vvhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravlo ali brez oprave proti zelo dobri najemni. Ponudbe na poštni predal št. 63. 4805

Rudolf Horvat učitelj

Vida Horvat roj. Blaznik učiteljica

poročena.

Škofja Loka, 1. septembra 1921.

860

860

860

860

860

860

860

Parafin, petrolej, plinovo olje, olja za mažo, olja za avtomobile, bencin i.t.d.

dobavljati najkvalitetneje KIESLER & Co., WIEN, VII. Zieglergasse 12 T. 30344 6003

Trstje za strope izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4.— pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo, 26

Zelo ugodna prilika za

nakup avtovozov:

Fross-Büssingomnibus 2 tonski 36 HP za 21 oseb; — Ital. Fiatomnibus 1½ tonski 35 HP za 16 oseb; Nessel-dorfer tovorni voz 3 tonski z gum. kolesi 35 HP. Resni kupci izvedo naslov prodajalca pri upravi Slov. Naroda

Razpisuje se

služba I. redarja v občini trg Konjice. Samci (vpokojeni orožniki) imajo prednost. V obojni je navesti zahtevek plače. Vlaganje prošnji do dne 15. septembra 1921. 6168

Krepak deček

14 let star, z dvema meščanskima šolama, želi vstopiti kot trgovski vajenec pri boljši trgovini v mestu ali na deželi. Učna doba in oskrba po dogovoru. Cenjene pod. Trgovski učenec na pošto tečeče Krtčevci pri Ljutomeru. 6159

Soba

išče gospodična učiteljica v Ljubljani, če mogoče s prostim vvhodom, za 15. september ali takoj. Ceniene ponudbe pod „Soba, poštni predal 27160. 6160

Profesor

išče mesečno sobo. Ponudbe pod „soden 6163“ na upravo Sl. Naroda. 6163

Lepa vila v Mariboru

z velikim vrtom, blizu glavnega kolodvora, je na prodaj. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 6134

Izurjena prodajalka

se sprejme v papirni stroki. Oferte je poslati na šifro „Papir 5822“ na upravo Slov. Naroda. 5822

860

860

Alisa! Proda se majhna hiša z 4 stanovanji. Spod. Šiška, Železničarska ulica 223, Ljubljana. 5993

Visji štabni častnik
domaćin, išče primerno mesečno sobo. Ponudbe na agenturo: Hinko Sevar, Ljubljana. 6133

Stare slike
umetnične 1 m. visoke se prodajo samo ljubiteljem umetnosti od 2 do 3 popoldne. Naslov v upravnistvu Slovenskega Naroda. 6050

6127 Ženitna ponudba.
Inteligentna, 33 letna vdova, z vso opremo in lepim premoženjem, želi znanja v svrhu moštve s trgovcem ali višjim uradnikom srednje starosti. Le resne ponudbe pod „Tatjana 73“ na upravnistvo Sl. Naroda.

Najstarejša sedlarska delavnica
Jos. Köhler,
sedlarsko
LJUBLJANA, Dunajska cesta 19
priporoča izgotovljene konjske opreme ter vse sedlarske potrebščine.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Dospeli so najnovejši jesenski in zimski vzorci
DAMSKIH KLOBUKOV
Cenji, dame se vladno vabijo na ogled brez prisilnega nakupa. — Cene konkurenčne, ker se preoblikuje v zraven nahajajoči se delavnici. — Specijalna predelavnica starih žametastih in svilnatih klobukov po najnovejših vzorcih ter preoblikovalnica moških klobukov. Za obilen obisk se priporoča

Marija Jeglič, modistinja,
LJUBLJANA, Slomškova ulica 27.

Izborna dolenska črnina
iz GADOVE PEČI ter izvrsten ŠTAJERSKI RIZLING se točita od nedelje, 4. t. m. v gostilni poleg kemične tovarne na Selu.

Na razpolago so vedno gorka in mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporoča

Anica in France Kavčič.

Zahvala.
Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob prebriski izgubi najinega nadvse ljubljene sinčka
MIROTA
izrekava vsem najino najsrčnejšo zahvalo.
Posebej pa se zahvaljuje „Sokolu“ za darovani venec in častno spremstvo, vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili draga pokojnika tako mnogoštevilno na njegovi zadnji poti.
V RADOVLJICI, dne 2. septembra 1921.
Jožica in Mirko Železnik.

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn in smrti našega ljubljene očeta oz. soproga itd., gospoda
Josipa Lokarja
za poklonjeno krasno cvetje, kakor tudi za čašče spremstvo uradništva Kmetijske družbe in vsem tistim, ki so ga spremili na zadnji poti, posebno pa rodbinam Čišnovar, Fajdiga in Gorjup za požrtvovalno skrb in postrežbo, izrekamo našo najpriskrnejšo zahvalo.
LJUBLJANA, 3. septembra 1921.

Zaljubljeni ostali.

Zahvala.
Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, tasta, strica, gospoda
Mateja Janežiča
se tem potom najtopleje zahvalujemo.
Posebno se zahvalujemo velečastitemu g. župniku Berniku za ves njegov prijateljski trud, okraj. glavarstvu v Kamniku, obč. odboru v Domžalah, godbi, gasil. društvu, šolskemu vodstvu, vsem ki so spremili prebлага pokojnika na zadnji poti in vsem darovalcem lepih vencev.
Domžale, 2. septembra 1921.

Zaljubljeni ostali.

Moško kolo
s prostim tekom se ceno prodaja. Poizve se v Gosposki ulici 9/1

Išče se šofer
za takojšnji nastop dobro izvežban za osebni avto (Laurin & Klement 12 in pol PS), kateri mora biti izučen kijučavničar. Pisane ponudbe s navedbo plače naj se pošljejo na tvornico: Zagorka d. d., Bedekovića, Hrvatska [Zagorje]. 6157

Josip Kregar
oblastveno preiskušni mestni tesarski mojster.
Cesta na Kodeljevo št. 2.
LJUBLJANA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in nadtalna ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi po lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrejšja, balkone, verande, vrtno utice ter razna vrtna arhitekton. dela, stopnice, dekorativne stropne ter dekorativne stenske opaže.

Ceno se takoj prodaja:

1 lokomobila s pregreto paro 31/40 HP.	nos sile s žično vrvjo, vrv je 15 mm, 54 m.
1 vzdigalni škripec (Flaschenzug) za 5 ton, drugi za 4 t.	1 krožna žaga 700 mm, z stolalom, vreteno v ležakih na kroglice.
2 vzdigalna vijaka, amerikanca	1 stroj za skobljanje lesa (Ab-richtmaschine), 500 mm širok.
1 vrtni stroj za kovino, vrta do 50 mm.	1 stroj za frezanje lesa.
1 stroj za skobljanje kovine 300 mm rezilne dolžine.	3 baterije za kopeli, ponikljane, za toplo, mrzlo vodo in škropilnik.
1 kotel za gretje vode z odpadno paro (Speisewasser-Vorwärmer).	Večja množina poljske železnice.
2 kolesi po 1200 mm, za pre-	

Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda.

Ljubljanski veliki sejm - paviljon E, odd. št. 35

Keramična industrija

Ing. Pavlin i dr., Petrovče pri Celju, Slovenija, priporoča svojo bogato zalogo blaga iz majolike in kamenine raznih namiznih in umivalnih servizov, vaz, žardinjer stenskih krožnikov, namiznih nastavkov, krožnikov raznih vrst, vrčev skled itd.

Mehanična orvarna - terlnica - predilnica

Anton Šinkovec Kranj - Grosuplje

Centrala Grosuplje Telefon Grosuplje 1
razstavlja svoje izdelke na ljubljanskem velikem semnju paviljon E št. 39. katerega obisk uljudno priporoča. 6166

Pozor, obiskovalci semnja!

Rastava modelov

damskih ovratnikov, životnikov, okičenih predpasnikov, avbic, marabuskih lisic, marabuskih obšivov, krznenih obšivov, rišov in plisov. — Lastna izdelava. — Od najcenejše do najfinije oblike. Velika zaloga organdyjev, batistov, pavolnatih in svilnatih tilov, pajčolanov za neveste itd.

F. Friedjung Wien VII., Zollergasse 36.

Spravite naslov! Izplača se obisk pri firmi.

Teodor Korn
Ljubljana, Poljanska c. 8

se priporoča cenji občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vedovodnih instalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbna in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštino prosto. Popravila točno in po najnižji ceni.

Pločevinasta embalaža kakor konve za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Najcenejša gonilna moč sedanosti!
Orig. O. B. motorji na sesalni plin
Lokomobile na sesalni plin
od 3 — 100 HP
Novo!
Lokomobile na sesalni plin
od 3 HP naprej.
Za obrat z ogljem
Bencinski motorji Motorni plugi Bencinske lokomobile
Obiščite našo stojnico na Dunajskem mednarodnem semnju (Wiener Internationalen Messe)
št. 7652 pred zapadnim vhodom Rotunde.
Motoren - und Motorpflugfabriks A.-G.
Ossers & Bauer
Wien XX. Dрезdnersstrasse 81 — 85.

Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Veletrgovina z vinom in žganjem
LUDVIK DEKLEVA
Ljubljana, Sp. Šiška Gosposvetska ces. 76.
Velika zaloga vsakovrstnih vin.

Čokolada „ORION“

ni surogat ampak zajamčeno pristni izdelek kot v predvojni dobi.

Dobi se povsod! Dobi se povsod!

Najboljše in najcenejše peči ter štedilnike izdeluje tvrdka

Anton Kovačič,
Vič št. 14. Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Veletrgovina z vinom
PETER ŠTEPIC
Ljubljana — Sp. Šiška.
Raznovrstna štajerska in dolenska vina.

R. Miklauc,
Ljubljana, Pred škofijo št. 3. — Lingarjeva ulica
priporoča
sukneno, manufakturno in pleteno blago. — Prodaja na debelo in na drobno.
Ustanovljeno leta 1869.

Prometna pisarna
Ljubljana, Dalmatinova ul. 3/II.
Izvrševanje vseh vrst reklamacij. — Revizija tovarnih listov. — Transportno posredovanje. — Izsledovanje izgubljenega blaga. — Dostava zanesljivih transportnih spremljevalcev.

OBLEKE
razno sukno, hlače in podloge
nabavite najceneje edino le pri
konfekcijski industriji FRANDE
(Fran Derenda)
Ljubljana, Emonska cesta 8. — Telefon št. 313.
Vdoloženec Ljubljanskega vzorčnega velesejma. Paviljon E, odd. št. 52. 6067

INDUS d.d.
prej Carl Pollak
tovarna usnja in usnjatih izdelkov.
KRANJ LJUBLJANA VRHNIKA.
Centralna pisarna:
Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Telefon 528.

- I. Industrija usnja.**
A. Vegetabilno (čresostrojeno usnje):
1. kravine ružave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kinci,
3. telefine,
4. ovčine in kozine
a) mazane, ružave in črne,
b) barvane za mobilje in tapetiranje in konfekcijo,
5. Vachettes
a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne
b) za izdelavo nogometnih žog,
c) za izdelavo razne usnjate konfekcije,
6. Svinjine (specialiteta)
a) za fino lahno opremo, barvano ali naravno,
b) za kovečke,
c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigovestvo). | 7. Podplati.
a) Trovloženi hrastostrojani podplati,
b) Vache.
8. Grouponi za izdelavo transmisij-skih jermenov,
b) hrastostrojani.
B. Chrom usnje.
1. Box-calf črno in barvano,
2. Chevreux,
3. Chevrete,
4. Chrom usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. Chrom usnje za izdelavo jermén.
C. Galun usnje
za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenov.
D. Lak usnje.
1. Box calf,
2. Chevreux. |
|---|--|
- II. Industrija usnjatih izdelkov.**
A. Čevljijski izdelki:
1. Čevlji za strapac,
2. „ „ rudnike,
3. „ „ sport in nogomet,
4. „ „ po vojaškem vzorcu,
5. sandale.
B. Konfekcija transmisij-skih gonilnih jermenov.
1. Specialni stroj, | 2. hrastov stroj,
3. chromstroi,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmisij-skih jermenov.
C. Konfekcija za:
dokolenice (gamaše) nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega chrom in lak usnja, nahrbtniki, športni pasovi itd. tržne torbice. |
|--|---|

Šolske zvezke

in vse druge šolske potrebščine na debelo in drobno najceneje pri
L. Pevalak, Ljubljana, Židovska ulica 4. 5895

Proda se

okrog 300 lepih, suhih, čistih mesecnovih hlobov, ki so poleg državne ceste. Debla so dajala na 6 do 8 hlobov. Povprečna vsebina hlobov je 0,260 m³, veliko jih ima pa tudi čez 1 m³ vsebine. Naslov pove upravištvo Sl. Naroda. 6112

Kdor želi naslove

dobrih in zanesljivih stanovanj ali če ima stanovanje za oddati naj se obrne na naslov:
„Dijaki stanovanja“ pošto laže, Ljubljana. Priložiti je 10 K za odgovor ter stroške.

Dr. Breskvar

zopet ordinira
Hilberjeva ulica 7, Gradisce od 10. do 12. in od 2. do 3.

Redka priložnost.

Prodajam dobro ohranjeno motorno kolo marke N. S. U. 3 HP, dva cilindra, za 10.000 K. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6238

Damske, moške klobuke

preoblikuje po najnovejši sportni in luksuzni modi pod lasno kontrolo **Aljoš Jančiča**, Slovaka ulica 27. Istotako se sprejemajo vsakovrstni klobuki v popravilo pri ljubljanski trdnji **Sejda Strnad**, Prešernova ulica, v palači Mestne hranilnice. Delo solidno, pošteno, točno. 6243

1000 K nagrade

kdor mi odda ali preskrbi sobo primerno za krojaško delavnico. Cenj. ponudbe pod „Delavnica 6241“ na upravo Sl. Naroda. 6241

klavir

kratek, km. dobro ohranjen, lep glas se ceno prodaj. Naslov pove upravištvo Sl. Naroda. 6289

Dijaki se sprejmejo

na hrano in posteljo, mlajši letnik. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6228

Majhno stanovanje,

navadno, dve ali ena soba, kuhinja, se išče v Ribnici na Dolenjskem. Ponudbe pod „Ljubljana 6229“ na upravištvo Slovenskega Naroda. 6229

Sobo za stalno

še soliden starejši gospod. Cena postranska stvar. Ponudbe pod „Takoj 6235“ na upravo Sl. Naroda. 6235

Večjo prazno sobo

s prednaso ali kabinetom išče višji uradnik samec, v bližini vladne palače. Ponudbe pod „50-6236“ na upravo Sl. Naroda. 6236

Damsko sedlo

z opremo se prodaj. Šiška, Kosterjev grad. 6217

Več stavbenih parcel naprodaj.

Polze se Sv. Marjana cesta 6. 6217

Izurnjene likarice

se sprejme pri Karolu Hamannu, Mestni trg 8. 6219

Kuharica in hišne

se išče za na Hrvaško. Izve se: Janez Trdinova ulica št. 2, pritličje. 6222

Dražba

1 lahkega, napolnritega voza za samca z opremo se vrši dne 6. septembra 1921 ob 9. uri dopoldne na jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani.

Vedstvo drž. žrebčarne.

Dve deklici

iz dežele se sprejmeta na stanovanje in hrano. Kje, pove uprava Sl. Nar. 6226

Priporočila se šivilja

za na dom za obleke. Ponudbe pod „Na dom 6227“ na upravo Slovenskega Naroda. 6227

Vila ali hiša v Ljubljani

za eno družino se kupi. Pismene ali ustne ponudbe na tovarno W. Skanetti, Ljubljana. 6121

Proda se

krasna pisalna miza iz drugega lesa, črna poltrnana. Polze se pri Jos. Sljeko, Zg. Šiška 82. 6205

Kontoristinja se išče

zmožna knjigovodstva ter vseh pisarniških del, po možnosti z znanjem italijanščine, pri lesni industriji. Ponudbe pod „Kontoristinja“, Maribor, pošto laže. 6122

G. F. Jurasek
upravitelj glasbenih v Ljubljani
Wolfova 12.

izvršujem upravljanje ter popravila glasbenih in harmonijev specialne strokovno, točno in ceno.

Več rabljenih

dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozličkov
v dobrem stanu se ceno prodaj. Ljubljana, Karlovska cesta 4. 6048

Mlada gospodična

išče lahke službe, kjer bi se izučila tudi kuhanja, pri manjši družini. Cenj. ponudbe prositi pod „M. P.“, St. Vid nad Ljubljano. 6124

Sprejme se pletilja

ki se razume na vsa v to stroko spadajoča dela. Polze se Strelška ul. 4 v Ljubljani pri Frančiški Malovrh. 6192

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“ 6186
(prej Kammersehmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križniški cerkvi.
Zaloga cementa.

Kuhano maslo

kupi tvornica keksov in prepečenecov V. Bizjak & drug, Rogaska Slatina.

Sprejme se prodajalka

z večletno prakso v trgovini z mešaninami, starost 26 do 30 let, popolna oskrba v hiši, zahtevno plače navesti. Ponudbo naj se pošlje Makso Kopitar, trgovec, Cerknica, Notranjsko. 6248

Na dobro brano in stanovanje

vzajemno učenke samostanske šole iz boljših hiš. Ponudbe na Marijo Puta, Škofja Loka-Puštal št. 42. 6247

Sprejme se

dijak nižjih razredov srednje šole na hrano in stanovanje v bližini realne gimnazije. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6246

Pohištvo

za spalnico in jedilnico z vsemi prtilinami, kakor preproge, zavese, posode itd., se takoj prodaj, in sicer skupno ali posamezno. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6245

Proda se motorno kolo

Nekarsulm 31/2. Naslov pove upravištvo Sl. Naroda. 6244

Manjše grajsko posestvo

deželno posestvo, krasni grad, cca 30 orolov zemljišč, večina arondirano, v vinogradnem dolenskem kraju, tik kolodvora, je skupaj za D. 2.000.000 naprodaj. Stanovanje takoj prosto. Cenj. ponudbe pod „Grajska 6251“ na upravo Sl. Naroda. 6251

Lepo meblirano sobo

s posebnim vzhodom, v sredini mesta, odstopim dotičnemu, ki mi preskrbi priložni prostor za delavnico na kakem večjem dvorišču v mestu. Cenj. ponudbe na upravo Sl. Naroda. 6262

Zelo lepa, kompletna spalnica

iz orlovega lesa, obstoječa iz 9 komadov, baročno rezljana, kot nova, se z izvrstnimi zidnicami vred prodaj za ceno 9000 dinarjev. Ogleda se v Radovljici, Gorenjsko. Grad II levo. 6202

Lepa dvonadstropna hiša

na lepem prostoru, v bližini kolodvora v Mariboru SHS, se prodaj. Ponudbe pod „350.000 jugosl. K“ na upravištvo Sl. Naroda. 6107

Električen motor

3 1/2 HP, 440 volt, enakomeren tok in 2 voza z dir (1 presen, 1 navaden), in popolnoma nov voz z upraviteljem s sedežem in transmisijsko se takoj prodaj. Ogleda se Slovenska ulica 19 na dvorišču. 6264

Absolvent trgovske šole

oziroma trgovskega čaja, več strojepljaja, se sprejme takoj pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Prosilci se prasko v knjigovodstvu imajo prednost. Ponudbe pod „Knjigovodstvo 6265“ na upravo Sl. Naroda. 6265

Prvovrsten špekulacijski predmet za izozemce!

Prvovrstne najemniške hiše na oglih v Mariboru SHS, trinadstropne, v centru mesta, zelo elegantne stavbe, vredne 24 milj. jsl. K, se takoj poreni prodajo. Ponudbe pod „31/2 milijona 6106“ na upravo Sl. Naroda. 6106

Meblovano sobo

išče mlad zasebni uradnik, le pri boljši rodbini. Ponudbe pod „Snažnost predpogoj 6164“ na upravo Sl. Naroda. 6164

Mladič

od 15 g., iz dobre kuće, želi u trgovinu željeza za naučnika. Reflektira se, da ga primu u obitelji. Ponudbe na Spaso Uzelac, Piskl. 6181

Ket pomoćnica gospodinj

išče Rusinja mesto na kakem posestvu. Dolenji Logatec pri Ivan Doljak, Olga Puntuh. 6197

Strekovske delne izurjeni elektrovođa

govori slovensko in nemško, išče službe. Dopolni na Gorickar & Leskovec, Celje.

Lokal

na prometnem prostoru v pristanišču Bakar, pripraven za čevljarstvo, krojaško ali podobno obrt, odda se Sokolu-predniku ali glasbeniku. Ponudbe na: Ivan Prosen, blagajnik Sokola, Bakar. 6142

Amerikanci oziroma Primorci!

Posestva od 4 do 100 orolov, trgovske hiše, vile s posesti, gostilne, hoteli, milin, stanovanjske hiše, tovarna, pekarna, se prodajajo potom pisarne Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 6113

Zidarski mojster, 7 let v praksi

polir, izvešan v visokih stavbah in vseh betonskih delih, išče mesta

stavnega delovodje

pri večji tvrdki. Ponudbe na upravištvo „Sl. Naroda“ pod „Samostojen št. 5990“. 5990

Prodajalka

ka čera ima veselje do trgovine z deželnimi pridelki, večja slovenske in nemške korespondence, se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Cela oskrba v hiši. Cenj. ponudbe pod „Vešča korespondence 6208“ se prositi na upravo Sl. Naroda. 6203

Preproge

vsil izdelki od av. K 5980 do K 35.000. Preginjala od avst. K 3800 do K 12.000, predposteljnice od av. K 580 do K 2800, posteljne garniture od av. K 3500—8500, talne preproge od av. K 530, stenske preproge od av. K 1710—2200. Velika izbira perz. preprog. Trdnica preprog „zum Tarkens“, Graz, Katschberggasse 1. 60002

Pozor!

Več tisoč hektolitrov ovinih, skladiščnih in transportnih sodov, velike kompletne asbestne okrogle precejalnice, močne vinske sesalke s la cevmi, velike stiskalnice z vrečami, tehničnimi, decimalno tehnično in utajili (Fassprödel), patent pločice za sode, kakor tudi zamaski v vseh velikostih, posode iz lesa in bakra, vijaki, železna in različna druga blaga, se poceni prodajo. Löschnigg, Maribor, Koroska cesta 10. 6097

Mestno županstvo v Kamniku razpisuje mesto

drugega mestnega stražnika

Zahteva se: dokaz telesne usposobljenosti in moralne neoporečnosti, dokaz jugos. državljanstva, dokaz o dosedanjem službovanju in poteku življenja. S službo je zvezano prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava in službena obleka. Ponudbe z zahtevno plače je vložiti do 15. sept. t. l. 5850

„PARAMON“

Gumijevе pete. Nepokončljiva trajnost. Tvor-nica: Bratislava - Petr-jalka. Prodajni biro: Pa-ramon Gummiindustrie, Wien VII. Neubaugasse No. 7.

Lovci!

Lovske puške vseh sistemov, od najfinejših do najnavadnejših, različno municijo in reparaturo vsakovrstnega orožja kakor tudi montažo daljnogledov Vam poskrbi

Janko Mišic,

puškar v Kranju, puškarski strokovni sodelavci in zastopniki slovenskih puškarjev v Borovljah. (Zastopnik) 6781

Miši, podgane, stenice, škurki

in vsa golazna mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane 16 K; za škurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 15; uničevalec molcev K 13 in 20; prašek proti mršesom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudih K 5—12; mazilo za uši pri šivilji 6—12; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mršesom na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin). Prašek proti mravljam K 10 in 20. Pošljite po povzetju Zavod za eksport M. Janker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 15. Preprodajalci popusti!

Sve vrste**šivalnih strojeva**

in tvornice

„Kaiser“, „Naumann“, „Vesta“

uz tvorničke cijene, neposredno iz tvornice ili ocarinjeno sa skladišta Zagreb nudja

Posebni odlo za šivaće strojeve na veliko — glavno zastupstvo —

Em. Fischer, Zagreb.
Jurlićeva ul. 6.

Telefon broj 2-98.

Doknadni dijelovi šivalnih strojeva i dvokoleca te prvotrednih inozemskih pnevmatika na veliko i malo.

Tražite cijenik.

Ludwig Hinterschweiger & Co.

Maschinenfabrik u Eisenbergu G. m. b. H. Lichtenegg bei Wels, O. Oestr.

Specializator:

stroji za opekarnice ter kompletne opreme za opekarnice in tvornice za glinasto blago,

kamnelomne

in kompletne naprave za napravljanje gramozna in poska,

transportne naprave:

prenosne naprave na vrvi in verige, riže na vrvi, ranljive naprave, krožni transporterji, visoke železnice, naprave za polnjenje kotlov s premogom, elevatorji itd.

Stroji za delovanje bremen: škripci, navoji, grandli, dvigala, naprave za prekladanje za kosovno in množinsko blago, vili in stroji za lažavljanje blaga, razni drugi navoji itd.

Opreme za steklarnice: oblike za prešano, pikano in strojno blago stroji za kompletne brusilne naprave, armature za peči in orodje za vso steklarsko industrijo.

Inženjer dr. Miroslav Kasal
Ljubljana, Hilberjeva ul. 7.

Specialno stavbo-no podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe.

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

— zgradbe. —

— Izrada —

vodnih sil.

Priporočila se veletrgovina z železnino „Merkur“ Peter Majdič, Celje.

Zaloga pohištva KAROL PREIS.-A, V MARIBOR-U, so je preselila

v Gosposko ulico 20, Pirchanova hiša.

Velika zaloga, lesenega, železnega in tapetniškega pohištva.

Ceniki na razpolago!

Na debelo!

Eksport!

Na drobno!

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4

Podružnica: Solenburova ulica 4.

PODRUZNICE: MARIBOR NOVO MESTO KOČEVJE
Gosposka ul. 38. Glavni trg štev. 39.

Kolesa „Puch“ in „Waffenrad“

pnevmatika Dunlop, Reithoffer, Aquilla se kupi najceneje pri tvrdi

Iga. Vok, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster.

Ljubljana, Druška cesta 46. — Telefon štev. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.

Gradba lesenih mostov, jenzov in mlinov.

Parna žaga, tovarna furnirja.

COSULICH - LINE

prej (Avstro-Amerikana) Trst - Amerika prevaža potnike v New York redno 3 krat v južno Ameriko po 1 krat mesečno.

Odpliv brzojarnika President Wilson

18. septembra, odpliv poštne parnika „Argentina“ 30. avgusta, odpliv poštne parnika „Belvedere“ 22. oktobra.

Pojasniti daje in voz **SIMON KMETEC**, glavni zastopnik za Slovenijo v

ne liste prodaje Ljubljana, Kolodvorska ulica 28

Automobili — motorji — kolesa

pnevmatika — vsi deli in oprema

en gross — en detail

J. Gorec, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Semenj: Paviljon H. štev. 250.

I. Sandrin, Ljubljana

Velika zaloga usnja, kož, podplatov, gonil, vsakovrstnega usnja, njih jermenov in boksa

na debelo.

Mestni trg 6

Pozor! Reklamna ponudba! Pozor!

Veljavno samo 20 dni!

Radl opustitve moje zaloge ur pošiljam skozi 20 dni vsakemu, kdor mi pošle izresek tega oglasa, krasno remontirano uro (za gospode), preizkušeno, 30 ur idočo, s 3 letnim pisanim jamstvom za reklamno ceno od 40 din., mesto 85 din., franko za vnaprejšnji poslati znesek v priporočnem pismu

Tovarna pletenin in tkanin JOSIP RUNC in komp., Ljubljana, Poljanski nasip štev. 10.

Izdeluje berlinske rute, volnene rašel-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, ankeške športne šale in čepice, svilene modne šale, pletene svilnate samoveznice in naglavne rute (Cachenez).

1 generator na vrtilni tok, ck. 25 KW storilnosti s kompletno pretikalnico, nov ali rabljen **se kupi**. Nujne ponudbe na E. F. G. 493 na anončno ekspedicijo Rudolf Mosse Wien I., Seilerstätte 2.

Knjigovodja, ki je popolnoma samostojen bilancist

sprejme večje tovarniško podjetje v celjski okolici. Ponudbe z natančno navedbo dosedanjega službovanja pod „Tovarniški knjigovodja 6052“ na upravo Slov. Naroda.

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznana najboljši izdelki iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, št. 4.

V. Marsano „TIMEX“ ZAGREB

Moderne tovarniške opreme, stroji in orodje. Generalni zastopnik prvovrstnih tovarn,

stroji orodja za obdelavo kovin.

Zaloga vseh vrst strojev za obdelavo kovin in pločevine in orodja.

Prodajni biro: Zagreb, Nikoličeva ul. 8. — Telefon 2-26.

Delavnica in skladišče: Zagreb B-ulica 45. — Telefon 25-45.

Brzjav: Matimex Zagreb.

Tovarna konserv in mesne industrije na Vrhniki

raznana otvoritev tovarniškega obrata.

Izdelujejo se vse vrste mesnih konzerv, vse vrste prekajenega mesa, vse vrste klobas, masti, juhe kocke in drugi izdelki. Tovarna izvaža nadalje sveže meso, živino in prašice.

Na velikem sejmu v Ljubljani bo imela svoj lastni paviljon.

Telefon: Vrhnika št. 10, Ljubljana št. 70.

Pisarna:

Ljubljana „IMPEX“ Krekov trg štev. 10, Vrhnika v tovarni.

V. Marsano „TIMEX“ ZAGREB

Moderne tovarniške opreme, stroji in orodje. Generalni zastopnik trdnice Rietschel & Henneberg, d. d. Wien.

Naprave za centralno kurjavo.

Sušilnice. — Ventilacije.

Vodovodne naprave.

Velika zaloga vseh strojev, motorjev in orodja.

Prodajni biro: Zagreb, Nikoličeva ul. 8. — Tel. 2-26.

Delavnica in skladišče: Zagreb, B-ulica 45. — Tel. 25-45.

Brzjav: Matimex Zagreb.

Izdelovanje viržink!

Delovodja, eventualno vpokojen, ki je izdelovanja viržink popolnoma vešč ter nekaj delavcev in delavk se išče za takojšen ali poznejši nastop za neko tovarno v Monakovem (München). — Natančne ponudbe pod „M. P. 7590“ na Rudolf Mosse, München.

Išče se trgovski ravnatelj,

ki je zmožen vseh pisarniških del, ter vešč trgovine s specerijskim, kolonialnim, železninskim blagom in deželnimi pridelki. Ponudbe z navedbo referenc se vposladi Slovenski trgovski delniški družbi v Ljubljani, Rožljova cesta štev. 22. 6198

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelskih strojev,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16

priporoča najboljšje poljedelske stroje, stroje in orodje za rokodelce, stavbeni material in kuhinjsko posodo.

Na debelo.

Na drobno.

Stavbno in umetno mizarstvo

A. Rojina in Komp. - Ljubljana

Telefon 480

Poštni čekovni račun 11.638

Telefon 232

STAVBNI ODDELEK

POHIŠTVENI ODDELEK

SLOMŠKOVA UL. 16

KOLODVORSKA UL. 8

Izdeluje: okna, vrata, portale, obstenje, izdeluje: spalnice, jedilnice, salone, pisarniške in hotelske opreme itd. v vsakem enostavnem do najfinem izvedbe. Slozi iz meh. in vsakovrstn. trdega lesa.

Najmoderneje urejeno podjetje!

Ponudbe in načrti brezplačno.

Oglas.

V intendantskem slagališču v Ljubljani, Mariboru in Celju se nahaja okoli 26.850 kg praznih zabojev (škafle) iz kositra (pleha) od konzerv itd. različnih velikosti.

Od te količine je v intendant. slag. v Ljubljani 10.250 kg, Mariboru 15.000, Celju 1.600.

Ta material se namerava prodati najboljšemu ponudniku. Pozivljajo se interesi, da stavijo svoje pismene ali ustne ponudbe do 16. septembra 1921 dopoldne intendanturi Dravske divizijske oblasti oziroma komandantu vojnog okruha v Mariboru in Celju, kjer se bo zaključila pogodba z najpovoljnejšim ponudnikom.

Interesenti morajo položiti kot kavicjo 10% od ponudene cene. Ponudbe je kolekovati z 2 din.

Navedeni material je na vpogled v intendantskom slagališču v Ljubljani oziroma v Mariboru in Celju.

Komanda Dravske divizijske oblasti,

E broj. 13.474 od 1./IX. 1921.

Razpis štipendij.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani razpisuje z ozirom na novo uredbo social. zavar. za okoliš Slovenije 3 štipendije za kirurško-specialiste in eno štipendijo za bakteriologa. Štipendije znašajo po 1000 dinarjev mesečno. Pogoj za njih dodelitev je: državljanstvo kraljevine SHS, dveletno vežbanje v vseh strokah medicinske na kaki domači bolnišnici, na to dveletni študij kirurgije, oziroma 2—3 letni študij bakteriologije, histologije, serologije in kliničnih kemijskih raziskav na tu — ali inozemskih klinikah in institutih. Kirurgi se bodo po končanih študijah dodelili blagajničnim ambulatorijem v Ljubljani, Mariboru in Celju, kjer bodo tudi lahko privatno delovali kot kirurško-specialisti. Istotako bo tudi voditelj blagajničnega diagnostičnega laboratorija lahko izvrševal privatne preiskave, kakor hitro dobi zavod v to potrebno avtorizacijo. Ustna in pismena pojasnila daje šef-zdravnik, dr. Bleiweis, Ljubljana, Kongresni trg 15. 6232

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

dne 15. avgusta 1921.

Ravnatelj: Kocmur.

Načelnik: Mihael Rožanc.

Razpis štipendij za medicince.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani razpisuje tri štipendije na medicince. Štipendije se podelijo medicincem državljanom kraljevine SHS po uspešno dovršenem I. rigorozu; prednost imajo sinovi blagajničnih članov. Štipendije znašajo 10.000 js. K. na leto, razven tega se štipendistom povrnejo vpisnine za pred. pisane kolegijske ure in vse izpitne ter promocijske taksa. Z 9-semesterom se štipendije povišajo na letnih 15.000 K, po dovršenem doktoratu pa na letnih 20.000 K, ki jih štipendisti lahko uživajo toliko časa, dokler ne dobe službe kot sekundariji. Štipendisti se imajo z reverzom zavezati, da se bodo po dovršenem doktoratu skozi dve leti vežbali na kaki domači bolnišnici v vseh strokah medicinske vede in da bodo na to skozi 6 let na razpolago Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani, oziroma nje naslednici, oblastveno avtorizirani predstavnici socialnega zavarovanja v Sloveniji, ki jih lahko uporablja, kjer koli bo potreba po blagajničnih zdravnikih.

Glede nadaljnjega nakazovanja štipendije in študijskih uspehov veljajo določila razgleda o štipendijah in državnih podporah visokošolcem v inozemstvu, Ur. list. Dež. vlade za Slovenijo, št. 91 ex 1921.

Prošnje za razpisane štipendije je vlagati do 15. septembra t. l. pri podpisani blagajni.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

dne 15. avgusta 1921.

Ravnatelj: Kocmur, s. r.

Mihael Rožanec, s. r.

Aug. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 6030

Oblačilnica za Slovenijo

P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

uljudno naznanja, da je prejela od znane brnske trdnice Stlassny & Schlesinger bogato zalogo volnenega ženskega blaga za zimo, ki se lahko ogleda vsak dan v njenem glavnem skladišču v Ljubljani, Šolski drevored št. 2/1. Cene za prvovrstno blabo kar najugodnejše.

Samo na debelo!

Samo na debelo!

Brata EBERL

staroznana črkoslikarska in
pleskarska obrt, Igriška ul. 6.

Hiša v Ljubljani

Šelenburgova ul. št. 6. se prodaja.

Poleg hiše je veliko stavbišče. Natančneje se poizve v tovarni V. Scagnetti, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico 16. (za državnim kolodvorom). 6120

Prostovoljna dražba.

V sredo dne 7. septembra 1921, ob 9 uri dop. v Mariboru Ob jarku št. 6. se vrši v preklicni zadevi Janeza Girstmaur-ja, na podlagi sodniškega dovoljenja P. V. 176/21. prostovoljna dražba približno 9000 litrov vina razl. letnikov pridobljenega v vinogradu v Rošpohi, s sodi vred. Ob enem se prodaja 14 sodov z vsebino po 11 polovnjakov. Vino je sodniško cenjeno od 8 do 18 K za liter, sodi od 50 v do 1 K za liter. Prodaja pod sod. cenilno vrednostjo se ne vrši. Največja ponudba se ima takoj poplačati. Pojasnila se dobijo pri oskrbniku dr. Oskar Orosel-u, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 14. 6208

Sladna kava, testenine in marmelada

Paviljon „G“ št. 180

D. d. Triglav v Smarol pri Kamniku.

„Panonija“ d. z o. z.

tovarna za stroje in aparate v Ptuj (Slovenija)

dobavi po najnižjih cenah posebno tudi brizgalke raznih sistemov proti peronosperji za ožvepljanje, nadomestne dele raznih strojev posebno tudi za čevljarstvo, vsakovrstne armature za vodo, plin in paro, vijake za kovine itd. Velesejem v Ljubljani, paviljon F št. 131. 6258

Parketne deščice

v vsaki množini hrastove ali bukove

dobavlja in poklada v mestu in na doletih

Anton Bokal, Ljubljana

Slomškova ul. 19.

Telefon int. 527.

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, preložitve, hobljanje in likanje starih podov z voskom.

Delo točno in solidno.

Največja zaloga

moških in ženskih izgotovljenih oblek
v trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Po znatno nizkih cenah.

Na velesejmu nimamo razstave.

POZOR! na paviljon H, prostor št. 239 kjer razstavi trdnica

THE REX CO., LJUBLJANA

najnovejši in najboljši razmnoževalni aparat OPALOGRAPH
in prvovrstni svetovno znani pisalni stroj UNDERWOOD

Ne zamudite prilike, si ta dva pisarniška pripomočka ogledati!

Slovenska gradbena družba z o. z.

Ljubljana

tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Lastni paviljon, enodružinska stanovanjska hišica vsebuje: 2 sobi, 1 kabinet, sobo za služkinjo, kopalno sobico, shrambo.

Zastavljena ploskev 73 m².

Dobavljamo celo leseno konstrukcijo z vsem tesarskim, mizarskim, kjučavničarskim in kovaškim delom približno en mesec po naročilu; na licu mesta postavljeno v približno 3 tednih.

Cena za 1 m² zastavljene ploskve 1000—2000 K po obliki tlorisa.

Paviljon G 161.

Austro Daimler in Puchwerke A. G.

Zastopstvo:

RUDOLF HILLE, Ljubljana, Gledališka ulica 2.

Osební luksusni avto:

Austro Daimler 35 PS
Puchwerke A. G. 20 PS Tipe XII.

Locomobila (Zugtriebwagen) „Ma“ Austro-Daimler 6 PS. Puchovo motorno oralo „Excelsior“ 35/40 PS. Puchov motorni voz za poljsko železnico 4 PS.

Splošna prometna banka

podružnica v Ljubljani preje I. C. Mayer,

Ljubljana, Marijin trg štev. 5.

Brzjavi: Prometna Ljubljana. Telefon št. 11 in 577.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits i. t. d.

INDUS - trija

usnja in usnjatih izdelkov d. d.

preje Carl Pollak Ljubljana

razstavlja svoje izdelke v skupnem oddelku za usnjarsko industrijo na prvem mestu levo.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu D 50.000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vsakojene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku D 5000.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 številkih, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekursivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta, pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnegakoli davka, koleka in take.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10. let se to posojilo ne more konvertirati, uiti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju da se posojilo po preteku 10. let konvertira, mora se imejiteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili predvsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izkrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kaveije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obavnice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonikih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

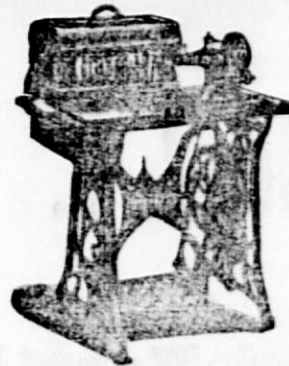
Minister financ

Dr. Kosta Kumanudi l. r.

Velika zaloga klobukov in slami-
nikov se dobi pri
Franc Cerar
tovarnar v Stobu pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo in soboto.

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremlj., mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
— goji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Jetika!
Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik
ordinira v torek in petek: 11 — 12 ure
in 2 — 4 ure v Mariboru, Razlagova
ulica 21.
Vse druge dni pa St. Jurij ob I. 4
3275

Sokolii!
Telovadni čevlji
vseh mer zopet v zalogi pri
H. Seljak, Ljubljana,
Prešernova ulica 52. 4918
Velika zaloga čevljev in potrebščin

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200,000-000 — Centrala v Osijeku. Rezerve K 50,000-000
Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. — Obrestne vloge na hranilna knjižica in na tekoči
računa po najvišji obrestni meri.

KUPIM
vsako množino bukovih in meh-
kih **drv** za kurjavo
1 m dolge, cepljene in okrogle
franco odmenja postaja. Ponud-
be na **CARLO PINITSCH LEG-**
NAMI Gorizia, Via Stretta 4.

Modni salon
Stuchly - Maške
Ljubljana
Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg št. 1.

Priporoča
največjo izbero
spomladanskih
klobukov čepce
iz slamnolkov.
Popravila se
točno izvršujejo.
Zalni klobuki v
zalogi.

Več polc, omar, stojnic kakor tudi mala
blagajna (Wertheimer)
se po nizki ceni prodaja pri **C. J. Hamann, Mostni trg 8.**

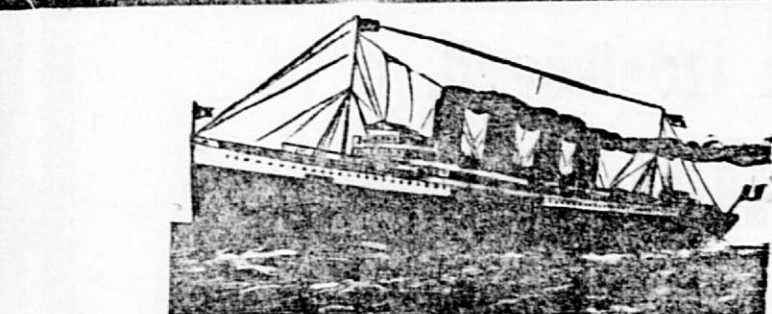
MENJALNICA
SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE
v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora.
Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših
dnevni cenah. — Ima poseben bojni oddelek. — Pre-
Telefon št. 3. vzema vse bančne posle. Telefon št. 3.

Okrajnoga ali glavnega
zastopnika za SHS
išče prvovrstna tovarna krtač (riževga korena ščetinasto in žimasto
blago). V prvi vrsti bi obiskoval engrosiste. Ponudbe pod „O. B.
K. 6204“ na upravo Slovenskega Naroda. 6204

Parfumerija
Štefan Strmoli Ljubljana
Pod trančo št. 1

priporoča parfume, šminke, barve in masti za lase, vode in
prašek (Sampson) za umivanje glave, sredstva za negovanje
nohtov, prah in pasto za zobe, zobne krtačke, ustno in
kolonjsko vodo, najboljšo brivsko in toaletno milo ter
razne druge toaletne potrebščine.

enostavno **lasne mrežice** dvojne
vse potrebščine za maskiranje.
Blago prvovrstno. Postrežba točna. Cene zmerno.

Naznanilo.
Koncesijonirana potovalna pisarna
IVAN KRAKER v Ljubljani
se je preselila
iz Gosposvetske ceste št. 13, (Koltzej) v
Kolodvorsko ulico št. 41.
blizu glavnega kolodvora.
Najkrajše linije čez Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Zaradi preureditve obrata se prodaja

popolnoma nov in nikoli rabljen
DIESELMOTOR na sirovo olje
(Präcisions - Hochdruck - Rohölmotor) stoječe sestave,
na en cilinder, z normalno efektivno storilnostjo 40
konjskih sil (PH) in vso opremo.

ELEKTROMOTOR za veliko napetost
na vrtilni tok, za 3000 voltov, 50 konjskih sil, kom-
pleten, fabrikat A. E. G. Union.

MOTOR NA SIROVO OLJE
25 konjskih sil (PH) rabljen pa v popolnoma dobrem
in porabnem stanu. Fabrikat Marswerke.

KRANJSKE TOVARNE
železne, ključavničarske in kovinske robe

„TITAN“ D. D.
Kamnik pri Ljubljani.

Uvoz in prodaja razno-
vrstnega inozemske-
ga manufakturnega
blaga.

* *

* *

* *

* *

Posebni odde-
lek za pletenine
trikotazo in perilo.

Razpošiljalna
Schwab & Bizjak
Ljubljana, Dvorni trg 3.

Specijalna zaloga angleškega sukna, dežnih pla-
ščev in vseh krojaških potrebščin. Promenadne,
modne in športne obleke, površniki, raglani,
i. t. d. i. t. d. — Konfekcija za gospode in
dečke ter moderna izdelava vseh oblek po
meri v lastnem modnem salonu po
najnovejših krojih.

Solidne cene!!

Soliden izdelek!!

Zunanja naročila se izvršujejo
točno po poštne povzetju!

Zahtevajte vzorce.

Razstava
lastnih izdelkov
na Ljubljanskem velesejmu
od 3. do 12. septembra 1921.
(Paviljon H. št. 270)

„TEXTIL“ DIONIČKO DRUŠTVO ZAGREB

U vlastitoj novogradnji

Ulica Račkoga (Sajmište)

(Izravno od Jurišičeve ulice).

Tworničko skladišče sviju vrsti manufakturne robe

Veliki izbor ovnane, suknene robe, stolova, barketa, blačevine, platna, zellra, žutice.

Najveće skladište.

Suknenih i pletenih zimskih rubaca.

Samo na veliko.

Izraavan nooz iz proorazrednih sojetiskih tovarnica.

Brzjavai: LIXET, Zagreb.

Brzjavai: LIXET, Zagreb.